

Begrip - på vei mot en ny pedagogikk for bærekraftig utvikling (Innovasjonsprosjekt i offentlig sektor - FINNUT)Søknadsnummer: ES631404 Prosjektnummer: 295696

Prosjektpartnere

Prosjektansvarlig

Institusjon / bedrift	MELAND KOMMUNE
Adresse	Postboks 79
Postnummer	5906
Poststed	FREKHAUG
Land	Norge
E-post til postmottak	postmottak@meland.kommune.no
Internettadresse	www.meland.kommune.no/
Organisasjonsnummer	951549770
Rolle i prosjektet	Både utførende og finansierende
Er prosjektansvarlig et foretak i dette prosjektet jf. statsstøttereguleringen?	Nei
eAdministrasjon	

Administrativt ansvarlig

Fornavn	Martin W
Etternavn	Kulild
Fødselsdato	070364
Personnummer	*****
Kjønn	Mann
Stilling/tittel	Rådmann
Telefon	
E-post	martin.kulild@meland.kommune.no
Bekreftelse	☒ Søknaden er godkjent av prosjektansvarlig

Prosjektleder

Begrip - på vei mot en ny pedagogikk for bærekraftig utvikling (Innovasjonsprosjekt i offentlig sektor - FINNUT)

Søknadsnummer: ES631404 Prosjektnummer: 295696

Fornavn	Marianne Presthus
Etternavn	Heggen
Fødselsdato	240574
Personnummer	*****
Kjønn	Kvinne
Institusjon / bedrift	HØGSKULEN PÅ VESTLANDET
Adresse	Postboks 7030
Postnummer	5020
Poststed	BERGEN
Land	Norge
Stilling/tittel	Førsteamanuensis
Akademisk grad	PhD
Ønsket målform	Bokmål
Telefon	97557126
E-post	mph@hvl.no

Samarbeidspartnere som skal delta i prosjektet med faglige og/eller økonomiske ressurser

1

Institusjon/ bedrift	HØGSKULEN PÅ VESTLANDET
Adresse	Postboks 7030
Postnummer	5020
Poststed	BERGEN
Land	Norge
Organisasjonsnummer	917641404
Kontaktperson	Marianne Presthus Heggen
Kontaktperson telefon	97557126
Kontaktperson e-post	mph@hvl.no

Begrip - på vei mot en ny pedagogikk for bærekraftig utvikling (Innovasjonsprosjekt i offentlig sektor - FINNUT)

Søknadsnummer: ES631404 Prosjektnummer: 295696

Rolle i prosjektet	Både utførende og finansierende
Er samarbeidspartneren et foretak i dette prosjektet jf. statsstøtteregeverket?	Nei

Prosjektdeltagere

Fornavn	Etternavn	Institusjon/Bedrift
Ida Lervik	Midtbø	Høgskulen på Vestlandet
Marianne Presthus	Heggen	Høgskulen på Vestlandet
Yvonne	Bakken	Høgskulen på Vestlandet
Liv Torunn	Grindheim	Høgskulen på Vestlandet
Hein	Berdinesen	Høgskulen på Vestlandet
Tom Sverre	Tomren	Høgskulen på Vestlandet
Yuko	Kamisaka	Høgskulen på Vestlandet
Tone	Martinessen	Høgskulen på Vestlandet
Andrea	Eikset	Høgskulen på Vestlandet
Kjellrun Hiis	Hauge	Høgskulen på Vestlandet
Nanna Jordt	Jørgensen	UCC Profesjonshøiskolen, København
Jens Kristian	Fosse	Høgskulen på Vestlandet
Lars Olav	Hammer	Høgskulen på Vestlandet
Camilla	Smith-Siversten	Mariehøna Barnehage
Mette Marei	Træland	Meland Kommune

Prosjektinformasjon

Prosjekttittel

Prosjekttittel Begrip - på vei mot en ny pedagogikk for bærekraftig utvikling

Prosjektets hovedmål og delmål

Begrip - på vei mot en ny pedagogikk for bærekraftig utvikling (Innovasjonsprosjekt i offentlig sektor - FINNUT)

Søknadsnummer: ES631404 Prosjektnummer: 295696

Prosjektets hovedmål og delmål	<p>Hovedmål: Utvikle en ny pedagogikk ved å fremme barn som økoborgere og endringsagenter.</p> <p>Delmål: Å se barn som økoborgere og endringsagenter. Korrelere forståelser for bærekraft blant prosjektets deltakere. Sikre vilkår for at barnehagen skal kunne bruke Begrip på en hensiktsmessig måte. Undersøke gjennom følgeforskning hvordan Begrip materialiserer seg i barnehagen. Et suksesskriterie for innovasjonen er god spredning. Dette målet vil vi jobbe for gjennom god formidling.</p>
--------------------------------	---

Prosjektsammendrag

Prosjektsammendrag	<p>For å sikre en bedre framtid er det nødvendig med endringsagenter for bærekraft (UNESCO 2017). I denne innovasjonen skal vi utvikle en ny barnehagepedagogikk Begrip, ved å løfte frem barn som økoborgere og endringsagenter. Teorien som ligger til grunn er en forståelse av bærekraft som bygger på fire ulike perspektiv; økologisk, økonomisk, kulturelt og sosialt og medvirkning. Det er dette siste perspektivet som skiller vår måte å tenke bærekraft på fra andre. Gjennom utveksling av erfaring og utvikling av forståelse for de fire perspektivene dannes aksjoner i barnehagen som blir til bærekraftige praksiser utgjør den operasjonelle siden av pedagogikken.</p> <p>Begrip er en metode og et tankesett der barn og ansatte i barnehagen kan gripe det komplekse og sammensatte temaet bærekraftig utvikling med utgangspunkt i en forskningsbasert tilnærming. Målet er å bevege oss fra en tankegang der utdanning bidrar til å opprettholde dagens systemer ved å la barnas stemmer komme med andre perspektiv og bidrag til endring mot større grad av bærekraft. Begrip er en ny pedagogikk som blir utviklet med høy deltakelse fra vitenskapelig ansatte ved HVL, barn, foreldre og personale i barnehage i Nordhordland og kommunen sin barnehagefaglige rådgiver. Barn har ikke de samme kunnskaper og tillærte innstillinger som voksne. Som annerledes borgere kan barn derfor bidra med unike innspill som gjør dem til endringsagenter. For at det skal være mulig fordrer det voksne som tør og kan gi dem en stemme, og det er et viktig mål for dette prosjektet.</p> <p>Pedagogikken utvikles gjennom fem ulike samlingspunkt, hvor en gruppe aktører sine perspektiv står i fokus for hvert møte. Parallelt med dette støttes og styrkes innovasjonen gjennom følgeforskning, hvor også de ulike aktørene har en deltakende rolle. Begrepet bærekraft er nytt i barnehagens styringsdokument (Kunnskapsdepartementet, 2017). Det gir Begrip et momentum for å på sikt bre seg til alle barnehager i landet.</p>
--------------------	---

Begrip - på vei mot en ny pedagogikk for bærekraftig utvikling (Innovasjonsprosjekt i offentlig sektor - FINNUT)

Søknadsnummer: ES631404 Prosjektnummer: 295696

Virkninger og effekter

Virkninger og effekter

Innovasjonen er bygget på FNs forståelse av bærekraft og vil i sitt vesen og målsetting bidra til bærekraftig samfunnsutvikling. Hovedeffekten av prosjektet vårt vil bli barn som er endringsagenter og aktive økoborgere. Prosjektets samfunnsnytte vil derfor i stor grad være knyttet til å en endring mot en større grad av bærekraft i samfunnet generelt.

Innovasjonen vil bli en pedagogikk som kan brukes ut over de barnehagene den blir utviklet i, og vil så bidra til kompetanseheving og økt kvalitet i større deler av sektoren.

Selve metodikken kan også ha overføringsverdi til andre utviklingsprosjekt og utdanningskontekster. Det ligger også potensiale i spredning av innovasjonen til skolen, der bærekraftig utvikling er blitt et overbyggende tema gjennom den pågående fagfornyelsen. Gjennom et fylkeskommunalt nettverksbasert arbeid kan barnehagene dele erfaringer og gode måter å løse faglige utfordringer på.

Plassering

Plassering - informasjon fra søker

Program / aktivitet	FINNUT
Søknadstype	Innovasjonsprosjekt i offentlig sektor
Delprogram/tema	
Andre relevante programmer/aktiviteter/prosjekter	FORKOMMUNE - skisse vurdert av forskningsrådet til å høre innunder FINNUT
Prosjektnr. v/ tilleggssøknad	
Er relatert(e) søknad(er) sendt Forskningsrådet og/eller annen offentlig finansieringsordning	Nei

Fagkoder

Filtrer på fagområde	Filtrer på fag	Disiplin
Samfunnsvitenskap	Pedagogiske fag	Allmennpedagogikk
Humaniora	Filosofiske fag	Filosofi
Samfunnsvitenskap	Pedagogiske fag	Pedagogiske fag

Framdriftsplan

Begrip - på vei mot en ny pedagogikk for bærekraftig utvikling (Innovasjonsprosjekt i offentlig sektor - FINNUT)

Søknadsnummer: ES631404 Prosjektnummer: 295696

Prosjektperiode

Fra dato (ååååmmdd) 20190801

Til dato (ååååmmdd) 20221231

Hovedaktiviteter og milepæler i prosjektperioden (år og kvartal)

	Milepæler fordelt over prosjektperioden	Hovedaktivitet / Kategori	Fra		Til	
1	H1: Prosjektstyring	Industriell forskning	2019	3	2022	4
2	H2: Innovasjonsutvikling	Eksperimentell utvikling	2019	4	2021	4
3	H3: Følgeforskning	Industriell forskning	2019	3	2022	4
4	H4: Formidling og kommunikasjon	Industriell forskning	2019	3	2022	4
5	H1: Datahåndteringsplan	Milepæl	2019	3	2019	3
6	H2: Arbeid med modellen, HVL-forskere (SP2)	Milepæl	2019	3	2019	3
7	H2: Ståstedsanalyse (SP1)	Milepæl	2019	3	2019	3
8	H4: Artikkel 1	Milepæl	2019	3	2020	1
9	H4: TNDS-nettverksmøte	Milepæl	2019	4	2019	4
10	H4: WEEC konferanse	Milepæl	2019	4	2019	4
11	H2, H3: Barns perspektiv i fokus (SP3)	Milepæl	2020	1	2020	1
12	H3: Stipendiat oppstart	Milepæl	2020	1	2020	1
13	H2, H3: Personalets perspektiv i fokus (SP4)	Milepæl	2020	2	2020	2
14	H2, H3: Foreldrenes perspektiv i fokus (SP5)	Milepæl	2020	3	2020	3
15	H4: Arikkel 2	Milepæl	2021	1	2021	1
16	H4: Barnehagekonfetanse i Nordhordland (H4)	Milepæl	2021	1	2021	1
17	H4: Artikkel 3	Milepæl	2021	2	2021	2
18	H4: OMEP international conference	Milepæl	2021	2	2021	2
19	H4: Artikkel 4	Milepæl	2021	4	2021	4
20	H4: Utvikling av kurs	Milepæl	2022	1	2022	4
21	H3: Artikkel 5	Milepæl	2022	2	2022	2
22	H3: Artikkel 6	Milepæl	2022	4	2022	4
23	H4: Lærebok	Milepæl	2022	4	2022	4

Budsjett

Begrip - på vei mot en ny pedagogikk for bærekraftig utvikling (Innovasjonsprosjekt i offentlig sektor - FINNUT)

Søknadsnummer: ES631404 Prosjektnummer: 295696

Kostnader pr. prosjektpartner pr. hovedaktivitet (i 1000 kr)

Overskriften i tabellen viser aktivitetsnumrene for hovedaktiviteter slik de er lagt inn i Framdriftsplan (når disse er angitt). I parentes vises valgt kategori.

	1 (IF)	2 (EU)	3 (IF)	4 (IF)	Sum
MELAND KOMMUNE	622	431	139	482	1674
HØGSKULEN PÅ VESTLANDET	438	1521	4111	1700	7770
<i>Totalsum</i>	1060	1952	4250	2182	9444

Kostnadsplan (i 1000 kr)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Sum
Personal og indirekte kostnad	737	2809	2910	2403					8859
Innkjøp av FoU-tjenester									0
Utstyr									0
Andre driftskostnader	65	140	190	190					585
<i>Totalsum</i>	802	2949	3100	2593	0	0	0	0	9444

Spesifikasjonsfelt

Andre driftskostnader inkluderer:

- Gjennomføring av samlingspunkter med prosjektgruppen: 50 000,-
  - Godtgjørelse og reiser til styringsgruppen: 60 000,-
  - Konferansedeltakelser inkludert reise, opphold og diettkostnader iht statens reiseregulativ: 180 000,- , hvor største kostnadsdriver er OMEP-konferansen i 2021. Her er det planlagt at både forskere og barnehageansatte i prosjektet, i tillegg til studenter ved HVL, skal delta, og bidra med innlegg, på konferansen. Det er også tenkt at to personer skal delta/bidra på WEEK-konferansen i november 2019. I tillegg kommer et par enda ikke navngitte konferanser de andre årene.
  - Open access: 60 000,-
  - Arrangere barnehagekonferanse: 100 000,-
  - Utvikling og drift av multimedia: 70 000,-
  - Kjøp av kamera som observasjonsverktøy (GoPro e.l.): 25 000,-
  - Andre utgifter: 40 000,-
- Sum andre driftskostnader: 585 000,-

Begrip - på vei mot en ny pedagogikk for bærekraftig utvikling (Innovasjonsprosjekt i offentlig sektor - FINNUT)

Søknadsnummer: ES631404 Prosjektnummer: 295696

Personal og indirekte kostnad inkluderer:

- 4,7 månedsværk prosjektledelse hos prosjektansvarlig Meland kommune i løpet av prosjektperioden
- 3 månedsværk prosjektansvarlig i Meland kommune som medforsker i løpet av prosjektperioden
- 2,9 månedsværk for barnehagestyrer hos prosjektansvarlig Meland kommune i løpet av prosjektperioden
- Utgifter til vikarer for barnehagelærere som er med i prosjektet tilsvarende 1,9 månedsværk i løpet av prosjektperioden
- 1 PhD-stipendiat i tre år (36 månedsværk), ansatt hos prosjektpartner HVL
- til sammen 35 månedsværk hos prosjektpartner HVL, inkludert 3 måneder prosjektledelse.

Lønnskostnader hos HVL, inkl stipendiat, er utregnet ihht TDI-modellen.

Til sammen er det beregnet at det vil gå med arbeidstid tilsvarende 83,5 månedsværk i dette prosjektet.

Kostnadssted (i 1000 kr)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Sum
Næringsliv									0
Instituttsektor									0
UoH-sektor	585	2469	2579	2137					7770
Andre sektorer	217	480	521	456					1674
Utlandet									0
<i>Totalsum</i>	802	2949	3100	2593	0	0	0	0	9444

Finansiering pr. prosjektpartner (i 1000 kr)

	Forsknings- rådet	Egen- finansiering	Annen finansiering	Sum	Spesifikasjon av annen finansiering
MELAND KOMMUNE	1240	434	0	1674	
HØGSKULEN PÅ VESTLANDET	5760	2010	0	7770	
<i>Totalsum</i>	7000	2444	0	9444	

Finansieringsplan (i 1000 kr)

Begrip - på vei mot en ny pedagogikk for bærekraftig utvikling (Innovasjonsprosjekt i offentlig sektor - FINNUT)

Søknadsnummer: ES631404 Prosjektnummer: 295696

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	Sum
Egenfinansiering	77	757	802	808					2444
Internasjonale midler									0
Offentlig finansiering									0
Privat finansiering									0
Forskningsrådet	725	2192	2298	1785					7000
<i>Totalsum</i>	802	2949	3100	2593	0	0	0	0	9444

Spesifikasjonsfelt

Egenfinansiering inkluderer:

- en 50 % PhD-stilling over 3 år (til sammen 18 månedsværk)
- 3,3 månedsværk hos prosjektansvarlig Meland kommune
- Lønn og indirekte kostnader som overstiger NFR sine rundsumssatser

Finansiering fra Forskningsrådet inkluderer:

- en 50 % PhD-stilling over 3 år (til sammen 18 månedsværk)
- 9,2 månedsværk hos prosjektansvarlig Meland kommune, inkludert 4,4 månedsværk prosjektledelse, 2,9 månedsværk for barnehagestyrer, og 1,9 månedsværk for vikarutgifter for barnehagepersonell som deltar i prosjektet.
- til sammen 35 månedsværk hos prosjektpartner HVL
- alle 'Andre driftskostnader'

Stipend

Type stipend	Doktorgrad
Fra dato (ååååmmdd)	20200101
Til dato (ååååmmdd)	20221231

Vedlegg

Prosjektbeskrivelse

Filnavn	
Prosjektbeskrivelse	ES631404_001_2_Prosjektbeskrivelse_20181006
Referanse	Begrip.pdf

Curriculum vitae (CV) med publikasjonsliste

Filnavn

Begrip - på vei mot en ny pedagogikk for bærekraftig utvikling (Innovasjonsprosjekt i offentlig sektor - FINNUT)Søknadsnummer: ES631404 Prosjektnummer: 295696

Curriculum vitae (CV) med publikasjonsliste	ES631404_002_3_CV_20181006
Referanse	CV_MPHeggen.pdf
Filnavn	
Curriculum vitae (CV) med publikasjonsliste	ES631404_002_4_CV_20181009
Referanse	CV for Mette Marei Træland.pdf
Filnavn	
Curriculum vitae (CV) med publikasjonsliste	ES631404_002_5_CV_20181009
Referanse	CV Grindheim.pdf
Filnavn	
Curriculum vitae (CV) med publikasjonsliste	ES631404_002_6_CV_20181009
Referanse	CV Yuko Kamisaka.pdf
Filnavn	
Curriculum vitae (CV) med publikasjonsliste	ES631404_002_7_CV_20181009
Referanse	CV Andrea Eikset HVL.pdf
Filnavn	
Curriculum vitae (CV) med publikasjonsliste	ES631404_002_8_CV_20181009
Referanse	CVMidtbo.pdf
Filnavn	
Curriculum vitae (CV) med publikasjonsliste	ES631404_002_9_CV_20181009
Referanse	Ensides CV Kjellrun Hiis Hauge 2018.pdf
Filnavn	
Curriculum vitae (CV) med publikasjonsliste	ES631404_002_10_CV_20181009
Referanse	CV_Tone Constance Martinessen.pdf

Begrip - på vei mot en ny pedagogikk for bærekraftig utvikling (Innovasjonsprosjekt i offentlig sektor - FINNUT)

Søknadsnummer: ES631404 Prosjektnummer: 295696

Filnavn	
Curriculum vitae (CV) med publikasjonsliste	ES631404_002_11_CV_20181009
Referanse	CV, Nanna Jordt Jørgensen.pdf
Filnavn	
Curriculum vitae (CV) med publikasjonsliste	ES631404_002_12_CV_20181009
Referanse	CV JKF 8_18 (1).pdf
Filnavn	
Curriculum vitae (CV) med publikasjonsliste	ES631404_002_13_CV_20181009
Referanse	CV Hein Berdinesen.pdf
Filnavn	
Curriculum vitae (CV) med publikasjonsliste	ES631404_002_14_CV_20181009
Referanse	CV Yvonne Bakken HVL.pdf
Filnavn	
Curriculum vitae (CV) med publikasjonsliste	ES631404_002_15_CV_20181010
Referanse	CV mal Anne Lynngård,.pdf

Partneropplysninger

Filnavn	
Partneropplysninger	ES631404_017_4_Bedriftsopplysninger_20181006
Referanse	Partneropplysninger BeGrip 031018 (002)HVL.pdf
Filnavn	
Partneropplysninger	ES631404_017_5_Bedriftsopplysninger_20181006
Referanse	PartneropplysningerMelandKommune.docx.pdf

Annet

Filnavn	
---------	--

Begrip - på vei mot en ny pedagogikk for bærekraftig utvikling (Innovasjonsprosjekt i offentlig sektor - FINNUT)

Søknadsnummer: ES631404 Prosjektnummer: 295696

Annet

ES631404_010_1_Annet_20181006

Referanse

Intensjonsbrev Meland Kommune.pdf

Begrip - på vei mot en ny pedagogikk for bærekraftig utvikling

DEL 1: Innovasjonen

For å sikre en bedre framtid er det nødvendig med endringsagenter for bærekraft (UNESCO 2017). I denne innovasjonen skal vi utvikle en ny barnehagepedagogikk *Begrip*, ved å løfte frem barn som økoborgere og endringsagenter.

Begrip er en metode og et tankesett der barn og ansatte i barnehagen kan gripe det komplekse og sammensatte temaet bærekraftig utvikling med en forskningsbasert tilnærming. Gjennom fokus på barnas agentskap og borgerskap skiller *Begrip* seg fra annen pedagogikk for bærekraftig utvikling. Målet er å bevege oss fra en tankegang der utdanning bidrar til å opprettholde dagens systemer. Vi vil la barna bidra til større grad av bærekraft.

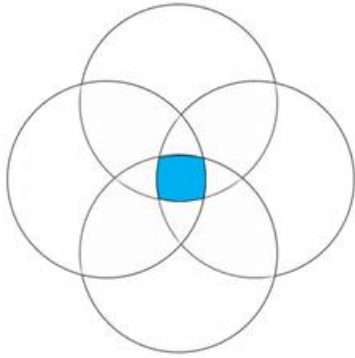
Rammeplan for barnehagen (KD 2017) har nylig innført bærekraft som overordnet verdi. Barnehagefeltet har liten formell kunnskap om bærekraftig utvikling (Sageidet, 2016). Norske barnehager ser ut til å jobbe godt med økologisk og sosial bærekraft, mens det ser ut til å være mindre fokus på økonomisk bærekraft (Heggen, 2015, 2016). Dette kan bidra til at barnehagenes arbeid med utdanning for bærekraft (UfB) blir tilfeldig og av varierende kvalitet. Gjennom arbeid med en nyskapende og teoretisk modell for bærekraft er målet at Meland kommune, Marihøna barnehage og HVL skal utvikle et nytt tankesett og nye arbeidsmåter for bærekraft. Et gjensidig samarbeid mellom praksisfelt og forskning skal bidra til å en bedre pedagogikk for bærekraft i barnehagen.

Innovasjonsprosessen vil gå parallelt med følgeforskning. En vesentlig driver i prosjektet vil være samlingspunkter (SP) med barn, foreldre, barnehageansatte, barnehageeier og forskere fra HVL. Det første samlingspunktet, SP1, vil bestå av en ståstedsanalyse, et verktøyet de har kultur for i Marihøna barnehage. I SP1 vil prosjektdeltakere i fellesskap reflektere omkring begreper og forståelser ut i fra ståstedsanalysene og modellen med fire perspektiv for utdanning for bærekraft. I SP2 står forskerne fra HVL sin teoretiske forståelse for de ulike perspektivene i fokus, og sammen utvikler vi den første strategien for pedagogisk arbeid med UfB i Marihøna barnehage. I SP 3 er barneperspektivet i sentrum og barnas stemme kommer frem gjennom deres deltakelse i samlingspunktet. SP 4 vier vi personalet i barnehagen og deres tanker, perspektiv og erfaringer. Siste samlingspunkt (SP 5) er foreldrene sin hovedarena. Sammen vi alle samlingspunktene kontinuerlig bygge på erfaringer, skape aksjoner i barnehagen og skape en ny pedagogikk for utdanning for bærekraft, *Begrip*.

Fokus på bærekraftig utvikling i utdanningssektoren blir kritisert for å bidra til å opprettholde *status quo*, og reprodusere tidligere tanker og kunnskap som vil bidra til å forlenge de natur- og samfunnsutfordringene vi står overfor (Jickling 1992, Sterling, 2017). Et alternativ til fokus på bærekraft i utdanningene blir etterlyst. I styringsdokumenter for barnehage og skole er likevel fokuset på en utdanning *i, om og for* en bærekraftig utvikling både nasjonalt og internasjonalt gjennom FN.

Gjennom Brundtlandkommisjonen ble miljøperspektivet utvidet til å inkludere samfunnsmessige utfordringer (WCED 1987). Naturverntanken utvidet med perspektiver på menneskenes rolle og menneskers velferd gjennom sosiale og kulturelle perspektiver og gjennom ønsket om samfunnsutvikling kom også økonomiske perspektiv på bærekraft inn. Hvert av disse perspektivene kan være bærekraftige hver for seg, men vi får ikke en utvikling mot et samfunn med større grad av bærekraft om ikke disse tre perspektivene er oppfylt samtidig. Vår teoretiske forståelse av bærekraftig utvikling er en forlengelse av Brundtlandkommisjonen sin definisjon. For å forvalte naturressurser, skape rettferdige økonomiske vilkår og sosial og kulturell tilhørighet trengs det et styresett eller system som regulerer hvordan dette kan gjøres. Vi ser barnehagen som et politisk system og en offentlig arena der barn får den første erfaringen til å være en del av og påvirke et slikt system.

For å oppnå en endring mot større grad av bærekraft er det nødvendig med mange ulike kunnskaper og bidrag, og systemet må være i stadig forandring. Her ligger det vi kaller transformativ læring som innebærer en pedagogikk der målet er at barn lærer mer enn det som allerede er kjent. Vi mener dette kan tilføres barnehagens arbeid ved å inkludere barnas medvirkning i perspektivene på bærekraft. I tråd med Heggen (2015) ser vi på medvirkning som en del av de politiske perspektivene UNESCO vektlegger i sin holistiske visjon for UfB (UNESCO, udatert). Vi legger altså et fjerde perspektiv, medvirkning, oppå Brundtlandkommisjonens tre perspektiv (figur 1). I vår forståelse vil bærekraftig utvikling kun oppnås om *alle* de fire perspektivene blir oppfylt.

Figur 1: Brundtlandkommisjonen bygger sin forståelse av bærekraft på tre perspektiv; økologisk, økonomisk og sosial/kulturell bærekraft. Vi utfordrer den forståelsen ved å innføre et fjerde likeverdig perspektiv; medvirkning. I Begrip kombineres fire perspektiver samtidig (firkanten i midten).

2. Innovasjonsgrad

I det nye begreper blir introdusert kan det i en implementeringsfase oppstå private praksiser som ikke har en robust teoretisk forankring. Dette ble tydelig da barns medvirkning ble tatt inn i Rammeplanen for barnehagens innhold og arbeidsmåter i 2006 (KD 2006). På samme måte vil vår forskningsbaserte innovasjon *Begrip*, kunne utfordre både arbeidsmåter og forståelser av bærekraftig utdanning, der medvirkning og deltakelse er sentralt. Slik blir også innovasjonen blir mer robust og ansvarlig (Stilgoe m.fl. 2013, Hippel 2005, Høytrup m.fl. 2012).

Innovasjonsgraden i dette prosjektet er tredimensjonal. I den første dimensjonen etterspørres kompetanse både fra barnehagesektoren generelt og Meland kommune spesielt. Den andre dimensjonen er metodikken, ståstedsanalyse og samlingspunkt, arbeidsmåter som allerede er innarbeidet i Marihøna barnehage, i ny kontekst. Den tredje dimensjonen er den teoretiske forståelsen av bærekraftbegrepet. Disse tre dimensjonene danner til sammen en pedagogikk som ikke kan ha enten en teoretisk eller en praktisk side, men begge deler på en gang.

3. Verdiskapingspotensial

Verdiskapingspotensialet ligger i økt helhetlig kvalitet i barnehagers arbeid med utdanning for bærekraft. *Begrip* vil bidra til økt tjenestekvalitet i Marihøna barnehage og i barnehagesektoren generelt med spredning av innovasjonen. Ved en systematisk, forskningsstøttet pedagogikk vil arbeidet i barnehagene bli mer effektivt og forskningen mer anvendbar.

Verdiskapningen er avhengig av spredningen. Vi vil aktivt bruke nettverket i Nordhordland, OMEP nasjonalt og internasjonalt for spredning til barnehagesektoren. Innovasjonen spres til forskingsmiljøet internasjonalt ved vitenskapelige publiseringer på nivå 1 og 2, internasjonal konferansedeltakelse og nettverkssamarbeid. Studenter inkluderes i forskningen ved deltakelse på konferanser og i publikasjoner.

4. Forskningsbehovet

CO₂-nivået i atmosfæren er så høyt som det ikke har vært på tre millioner år, da Lucy vandret rundt i Afrika og det ikke var is i Arktis (Fischer m.fl. 2018). Dette og andre miljøutfordringer viser at det haster å snu verdens utvikling, og vi avhengig av utdanning for å oppnå alle FNs bærekraftsmål (UNESCO 2017).

Undervisning for bærekraft kritiseres for et instrumentalistisk syn på kunnskap (Sterling 2010, Wals 2012), og det etterlyses utdanning som fører til et bedre samfunn (Jickling 1992, Sterling 2017). Lotz-

Sisitka og kolleger (2015) hevder det er i et redesign av utdanningssystemet det ligger muligheter for en endring av systemet. Tidligere forskning understreker at transformativ og transgressiv undervisning må trekke inn deltagerens perspektiv (Sterling 2010, Wals 2012). Utviklingen av utdanningen har fortsatt med økt fokus på sammenhengene med sted og den ikke-menneskelige verden, på agentskap og borgerskap (Corcoran m. fl. 2017, Heggen m fl. Manuskript).

Barnas bidrag er sentralt i utdanning for bærekraft og medvirkning kan knyttes tett opp mot vår teoretiske forståelse for bærekraft som er skissert i figur 1. Fokuset på medvirkning i UfB i barnehagen har vært gjennomgående i et fordypningsemne i utdanningen for barnehagelærere ved HVL, men forståelsesrammen har ikke vært systematisk implementert i en barnehage i samarbeid med barn, personale og barnehageeiere. Gjennom følgeforskning vil vi sikre at innovasjonen er i tråd med overordnede verdier for bærekraft og gi vilkår for at barn kan stå frem som endringsagenter.

Barn har rettigheter som borgere gjennom barnekonvensjonen (FN 1989) og norsk lovgivning (KD 2005, KD 2017). Barn bidrar i sin hverdag (James 2009; Robson, Bell & Klocker, 2007), men de kan også, om vi lar dem, være viktige bidragsytere for å utvikle et mer bærekraftig samfunn. Slik kan man se på barn som økoborgere i barnestørrelse (Heggen m.fl., manuskript).

5. Prosjektorganisering og samarbeid

Prosjektet er delt i fire hovedaktiviteter, prosjektledelse, innovasjon, forskning, og formidling og kommunikasjon. Prosjektansvarlig er Meland kommune. Samarbeidspartnerne er Marilhøna barnehage, Forskergruppen *Utdanning for Bærekraft* ved HVL og UiS og arbeidsgruppen *Å være og bli økoborger* ved BARNkunne senter for barnehageforskning. Prosjektet er strategisk forankret i satsningen på bærekraft i barnehageplanen til Meland kommune, og i HVL sin satsing på Bærekraft, Nyskaping og Samhandling. Begge parter viser strategiske forankring ved å garantere finansielt for 26% av prosjektet.

Innovasjonen bygges opp rundt samlingspunktene som beskrevet i del 1. *Forskningen* vil ledes av forskere ved HVL. Også her skal de ulike aktørene nevnt i punktet over ha en sentral rolle. Både utviklingen av forskningen og analyseverktøy beskrives nærmere i punkt 7. *Disseminering og kommunikasjon* vil i enda større grad være et likeverdig samarbeid mellom aktørene. Vi vil arrangere en regional barnehagekonferanse i samarbeid med OMEP. Barnehageansatte, studenter og forskere vil presentere prosjektet og funn på internasjonale konferanser. I tillegg viser milepælsplanen kommunikasjon gjennom kurs, sosiale medier, undervisning, populærvitenskapelige og vitenskapelige publiseringer på nivå 1 og 2.

Det er opprettet en styringsgruppe for prosjektet som har som mandat å sikre fremgang og måloppnåelse for innovasjon og forskning. Styringsgruppen består av Nanna Jørgensen, PhD, UCC, Kjellrun Hiis Hauge, forskningsprogramleder, HVL, Jens Kristian Fosse, prodekan for innovasjon, HVL, Julia Ane Ødegaard Borge, PhD, Raftostiftelsen.

DEL 2: FoU-aktivitetene

6. Mål

Hovedmålet for prosjektet er å utvikle en ny pedagogikk ved å løfte frem barn som økoborgere og endringsagenter. Hovedmål for forskningen er å undersøke hvordan *Begrip* materialiserer seg i barnehagen.

Delmål:

1. Å se barn som økoborgere og endringsagenter. Dette vil vi analysere ved hjelp av verktøyet i punkt 7 (tabell 1).

2. Korrelere forståelser for bærekraft. Denne prosessen vil begynne i første samlingspunkt og fortsetter gjennom hele prosjektperioden.
3. Sikre vilkår for at barnehagen skal kunne bruke *Begrip* på en hensiktsmessig måte. Dette vil vi jobbe for i og mellom samlingspunktene ved løpende erfaringsutveksling og drøfting av fokus videre, basert på samtlige aktørers medvirkning.
4. Undersøke gjennom følgeforskning hvordan *Begrip* materialiserer seg i barnehagen. Både forskere og personale og barn skal bidra med observasjoner. Slik sikrer vi triangulering av observasjonene og mulighet for flerstemmighet i materialet. Det komplekse datamaterialet analyseres i forhold de fire perspektivene i figur 1 ved bruk av teoriene som vist i tabell 1.
5. Et suksesskriterie for innovasjonen er god spredning. Dette målet vil vi jobbe for gjennom god formidling, se punkt 14 og milepælsplanen i punkt 8 b..

7. FoU-utfordring og -metode

Gjennom *Begrip* skal alle deltakerne få mulighet til å gripe bærekraftbegrepet. I tråd med vår forståelse av medvirkning og agentskap som sentralt for utvikling mot større grad av bærekraft vil også forskningen på *Begrip* bli gjennomført med et deltagende perspektiv. Deltagerne vil være vitenskapelig ansatte ved HVL, barnehagerådgiver i Meland kommune og personale og barn i Marihøna barnehage.

FoU- delen av prosjektet skal undersøke følgende forskningsspørsmål:

1. *Hvordan vil Begrip endre barns roller som endringsagenter og økoborgere? Vil vi få en endring mot det vi kan anta er større grad av bærekraft?*
2. *Hvordan vil Begrip endre barnehagenes praksis?*
3. *Hvordan vil medvirkningsperspektivet, som inkluderer barn, personale, barnehagekonsulent og vitenskapelig ansatte påvirke utviklingen av en ny pedagogikk?*
4. *Hvordan vil medvirkningsperspektivet, som inkluderer barn, personale, barnehagekonsulent og vitenskapelig ansatte påvirke forskningen på Begrip?*

Utdanning for bærekraft er en kompleks utfordring som er avhengig av tverrfaglige og transfaglige løsninger. Barns rolle som økoborgere og endringsagenter må forstås i en relasjonell kontekst. Å undersøke barns roller som endringsagenter og økoborgere er en kompleks og tverrfaglig problemstilling med mange fagfelt og perspektiv. For å dekke den faglige kompleksiteten i vår teoretiske forståelse (figur 1) vil observasjonene analyseres med teori fra mange fagfelt. En oversikt over observasjonsmetoder og spørsmål blir knyttet opp mot disse teoriene i tabell 1.

Alle aktørene vil være deltakende i utarbeiding av hypoteser, metodeutvikling, innsamling av empiri, analyse og spredning av materialet (Green 2015). Vitenskapelig ansatte har hatt hovedansvaret for utviklingen av prosjektet, men både styrer i Marihøna barnehage og rådgiver i kommunen har gitt innspill. Når prosjektet er i gang ønsker vi å inkludere alle aktørene i større grad. Det er usikkert om barn har blitt inkludert i alle deler av et forskningsprosjekt som dette tidligere (Green 2015). Det vil derfor være interessant å følge opp med forskning på barn som aktive forskere. I dette prosjektet er det komplisert å inkludere barna i utviklingen av forskningsspørsmålene, men de vil være med å definere det faglige grunnlaget for prosjektet ved å delta i ståstedsanalysen og korreleringen av vår forståelse for bærekraftbegrepet. Gjennom en barnenær tilnærming til bærekraft håper vi å oppnå en grunnleggende forståelse for prosjektet og problemstillingene i det (f.eks. Green 2013). Barna vil også bidra til spredning av sin forståelse ved å ha egne innspill barnehagekonferansen og i læreboken. Vi vil også være åpne for andre måter alle aktørene kan bidra til forskningen, og tror dette vil utvide seg etter hvert.

	Barn	Samtaler	Video	Praksis	Samtaler	Praksis	Intervju	Samtaler	Intervju	Førelde	Barnehagepersonale	Intervju	Samtaler	Intervju	Barnehagerådgiver i kommunen	Teori
Perspektiv	Video	Samtaler	Video	Praksis	Samtaler	Video	Intervju	Samtaler	Intervju	Intervju	Intervju	Samtaler	Samtaler	Intervju	Samtaler	Hallås & Heggen, 2018
Økologi	Hvor retter barna fokus utendørs?	Hvordan skal vi ta vare på naturen?	Hvordan snakker personalet om miljø med barn?	Hvilket natursyn uttrykker barna?	Hvordan skal vi ta vare på naturen?	Hvordan snakker personalet om miljø med barn?	Hvordan bruker du naturen i pedagogisk arena?	Har du et personlig miljø-engasjement?	Hva er dere opptatt av når det kommer til natur?	Hva er dere opptatt av når det kommer til natur?	Hvordan bruker du naturen i pedagogisk arena?	Hvordan bruker du naturen i pedagogisk arena?	Har du et personlig miljø-engasjement?	Oppstår det konflikter mellom barnehagens og kommunens deltakelse i prosjektet?	Hva er kommunens motivasjon for barnehagens deltakelse i prosjektet?	Hallås & Heggen, 2018
Økofilosofi																Næss, 1976
Økonomi	Hvordan forstår barn sparing og forbruk?	Hva er verdifullt for barna?	Når inkluderer vi barn i financial literacy?	Hvordan jobber barnehagen med pedagogisk entrepenørskap?	Hvordan jobber barnehagen med pedagogisk entrepenørskap?	Hvordan inkluderer vi barn i financial literacy?	Hvordan arbeider vi med barns økonomi-forståelse?	Forståelse av rød, blå og grønn økonomi.	Hva lærer du barnet ditt om verdien av ting?	Hva lærer du barnet ditt om verdien av ting?	Hvordan arbeider vi med barns økonomi-forståelse?	Hvordan arbeider vi med barns økonomi-forståelse?	Forståelse av rød, blå og grønn økonomi.	Hvilke økonomiske forutsetninger påvirker barnehagene?	Hvordan løses økonomiske utfordringer?	Hammond m.fl., 2015
Finansial literacy																Korsvold, 2015
Ressurser																Svae, 2013
Verdier																?
Sosial og kulturell	Hvordan henvender barna seg til hverandre?	Hvilken kunnskap formidles om andre kulturer?	Hvordan håndterer personalet barns dilemma i sosial samhandling?	Hva vektlegges i barnehagens planarbeid?	Hvilken kunnskap formidles om andre kulturer?	Hvordan håndterer personalet barns dilemma i sosial samhandling?	Hvordan opplever personalet at de jobber?	Hvordan jobber med «oss» og «de andre»?	Hva vektlegger dere i barnas oppdragelse?	Hva vektlegger dere i barnas oppdragelse?	Hvordan opplever personalet at de jobber?	Hvordan jobber med «oss» og «de andre»?	Hvordan jobber med «oss» og «de andre»?	Hvordan jobber barnehagene i faglige nettverk?	Hvordan jobber barnehagene i faglige nettverk?	Bronfenbrenner, 1992
Relasjoner																Härkönen, 2009
Tilhørighet																
Felleskap																
Medvirkning	Når får barna positive tilbakemeldinger på sine uttrykk for meninger?	Hvem bestemmer i Marilhøna barnehage?	Hvordan kommer sosialisering og kvalifisering og subjektiveri til syne?	Hvordan tar personalet i barnas meningsuttrykk?	Hvem bestemmer i Marilhøna barnehage?	Hvordan kommer sosialisering og kvalifisering og subjektiveri til syne?	Hvordan bruker dere medvirkning i jobber med bærekraft?	Hva er medvirkning?	Hvordan påvirker ditt barn hvordan du tenker rundt bærekraft?	Hvordan påvirker ditt barn hvordan du tenker rundt bærekraft?	Hvordan bruker dere medvirkning i jobber med bærekraft?	Hvordan bruker dere medvirkning i jobber med bærekraft?	Hva er medvirkning?	Kan barn delta i utforming av kommunens politikk?	Kan barn delta i utforming av kommunens politikk?	Biesta, 2011
Kvalifisering																Heggen m. fl., manuskript
Subjektivisering																Lister, 2008
Sosialisering																

Tabell 1: Sammenheng mellom observasjoner og teori til grunn for analysen. Tabellen viser omdreiningspunkt for analysen, eksemplifisert med spørsmål. Ulike forskingsdeltakere (informanter) gir en robust triangulering av dataene som blir samlet inn. Litteratur til analysen er i høyre kolonne.

8. Prosjektplan

Prosjektet er delt inn i fire hovedaktiviteter.

H1 er prosjektstyring, det faglige innholdet består blant annet av å utvikle datahåndteringsplan, organisere og administrere prosjektet, prosjektrapportering og økonomistyring. HVL er ansvarlig prosjektpartner. *H2 er innovasjonsutvikling*. Denne prosessen er grundig beskrevet i punkt 1. *Begrip* er hovedresultatet i denne aktiviteten. HVL er ansvarlig prosjektpartner. *H3 er følgeforskningen* som går parallelt med innovasjonsutviklingen i H2. Leveranser og resultat vil være kvalitetssikring med empiri og analyser av *Begrip*. Her er HVL hovedansvarlig partner. *I H4 ligger prosjektets strategi for formidling og kommunikasjon*. Spredning av innovasjonen er også et viktig mål. Det vil vi jobbe for gjennom god formidling og kommunikasjon, direkte i møte med interesserte aktører, ulike typer media og forskning. Dette detaljeres i milepælsplanen i tabell 8 b. Som i de andre hovedaktivitetene er HVL ansvarlig prosjektpartner.

Kostnader og kategori kommer frem av tabell 8 a.

Tabell 8 a): Prosjektets kostnadsbudsjett fordelt på hovedaktiviteter

<i>Nr.</i>	<i>Tittel</i>	<i>Kostnads- budsjett (1000 kr)</i>	<i>Kostnad: Industriell FoU</i>	<i>Kostnad: Eksperimentell utvikling</i>
H1	Prosjektstyring	1 060	1 060	
H2	Innovasjonsutvikling	1 952		1 952
H3	Følgeforskning	4 250	4 250	
H4	Formidling og kommunikasjon	2 182	2 182	
Sum	<i>Hele prosjektet</i>	9 444	7 492	1 952

b) Sentrale milepæler for FoU-aktivitetene

Oversikt over Milepælene i prosjektet. H1-4 viser til prosjektets hovedaktiviteter. SP 1-5 viser til samlingspunktene i prosjektet.

<i>Milepæl</i>	<i>Innhold</i>	<i>Presisering</i>	<i>Dato</i>
M1	<i>Etikk</i>	<i>H1 Datahåndteringsplan</i>	<i>Aug 2019</i>
M2	<i>SP 1</i>	<i>H2 Ståstedsanalyse</i>	<i>Aug 2019</i>
M3	<i>SP 2</i>	<i>H2 Arbeid med modellen (figur 1) HVL-forskere sine perspektiv i fokus</i>	<i>Sep 2019</i>
M4	<i>TNDS - nettverksmøte</i>	<i>H4: Transnational Dialogues for Sustainable Education in Early Childhood. To forskere fra HVL deltar.</i>	<i>Nov 2019</i>
M5	<i>WEEC</i>	<i>H4: Konferanse. To forskere fra HVL deltar.</i>	<i>Nov 2019</i>
M6	<i>Artikkel</i>	<i>H4 Teoretisk bakgrunn for prosjektet , nivå 2</i>	<i>Dec2019</i>
M7	<i>Stipendiat</i>	<i>H3 Oppstart</i>	<i>Jan 2020</i>
M8	<i>Artikkel</i>	<i>H4 Co-design i et deltagende bærekraftprosjekt,</i>	<i>Jan 2021</i>
M9	<i>Artikkel</i>	<i>H4 Fire perspektiver på bærekraft i barnehagen, nivå1,</i>	<i>Jun 2021</i>

M10	Artikkel	H4 Hvilke perspektiver har barn på bærekraft? Nivå 1	Okt 2021
M11	SP 3	H2 H3 Barna sine perspektiv i fokus.	Jan 2020
M12	SP 4	H2 H3 Personalet sine perspektiv i fokus.	Apr 2020
M13	SP 5	H2 H3 Foreldrene sine perspektiv i fokus.	Aug 2020
M14	Barnehage-konferanse Region Nordhordland og OMEP Norge	H4 Personalet i Marihøna barnehage presenterer egen praksis H4 forskere og studenter fra HVL presenterer teoretisk bakgrunn med BeGrip. H4 Barna presenterer sitt syn på bærekraft	Jan 2021
M15	OMEP 73rd World Assembly and International Conference	H4 Personalet i Marihøna barnehage presenterer egen praksis H4 Forskere og studenter fra HVL presenterer teoretisk bakgrunn med BeGrip.	Jun 2021
M16	Artikkel	H3 BeGrip – inkludering av barns bidrag som bidrag mot en større grad av bærekraft, nivå 2	Jun 2022
M17	Artikkel	H3 BeGrip – arbeidsmåter for en ny pedagogikk for bærekraft, nivå 2	Okt 2022
M18	Lærebok for barnehagelærer-utdanningen	H4 BeGrip – ny pedagogikk i bærekraftig utdanning. Samforfatterskap mellom forskere og barn, ansatte i bhg og kommunen	Des 2022
M19	Utvikling av kurs	Kurs i Begrip for barnehageansatte	2022

9. Kostnader og finansiering

Tabell 9: Partnernes kostnader og bidrag til finansiering av prosjektet (i 1000 kroner)

Partner	Navn på partner	Totale kostnader til FoU-aktivitetene hos partner (personalkostnader og indirekte kostnader + utstyr + andre driftskostnader)	Egenfinansiering og annen finansiering fra partner (egeninnsats + kontantbidrag)
P1	Meland kommune	1 240	434
P2	HVL	5 760	2 010
Sum		7 000	2 444

10. Øvrige samarbeidsrelasjoner for FoU-aktivitetene

Ut over HVL representerer styringsgruppen miljøer som er relevante for *Begrip*. Nanna Jørgensen ved UCC Profesjonshøjskolen, Jens Kristian Fosse er professor 2 tilknyttet Man & Biosphere-prosjektet i

Nordhordland og Julia Ane Ødegaard Borge er ansatt ved Raftostiftelsen. OMEP er medarrangør av barnehagekonferansen i januar 2021. Representanter fra prosjektet vil i 2019 delta i TNDS sin nettverkssamling i forbindelse med WEEC.

DEL 3: Realisering av innovasjonen og utnyttelse av resultater

11. Plan for realisering av innovasjonen

Innovasjonen vil realiseres i form av samlingspunktene skissert i del 1. Som vi har kommunisert tidligere er det krevende å skille forskning fra innovasjon i dette prosjektet, da designet fordrer en gjensidig avhengighet. Dette betyr at både formidlingsplan og økonomiske ressurser er knyttet sammen. *Begrip* implementeres i Marihøna barnehage i takt med utviklingen. 01.01.2020 blir Meland kommune fusjonert til Alvær kommune, og *Begrip* vil spres til de andre barnehagene i kommunen og fagnettverket i Nordhordland. I denne sammenheng er det viktig at vi har gode kommunikasjonsformer med nettside, lærebok og kurs. Vi vil også bruke *Begrip* inn i undervisning i HVL. Det teoretiske rammeverket brukes allerede i undervisningen ved HVL, og den praktiske dimensjonen implementeres fortløpende etter hvert som vi får resultater. Kunnskapen er etterspurt av feltet og innovasjonen vil formidles inn i nytt EVU-kurs for barnehagefeltet fra 2021. Øvrig formidlingsplan formidles i punkt 8 b.

12. Risikoelementer

Det er stor vilje og entusiasme i prosjektgruppa for å gjennomføre dette prosjektet. Det finnes derimot risikofaktorer som kan påvirke suksessraten på resultatene. Iverksettingsrisiko har vi forebygget med tidlige møter med prosjektpartnerne. Prosjektet er i dag bygget opp rundt viktige nøkkelpersoner, som viser stabilitet i sin innsats. Om vi får midler fra NFR er det tilstrekkelig for å gjennomføre prosjektet slik det er beskrevet.

Prosjektets uvanlige mangfold blant forskningsdeltakerne utfordrer prosjektorganiseringen. Ulike forventninger, hverdager og målsetninger gjør samarbeidet ikke bare spennende, men også krevende. Dette kan vi imøtekomme ved løpende tilpassinger til kontekst (Green, 2015). En annen potensiell organisatorisk risiko ligger i økt arbeidsmengde for den involverte barnehagen. Dette vil vi møte med stor grad av involvering i design av innovasjonen, samt vikarmidler. Det er viktig at prosjektet blir rigget slik at det ikke går på bekostning av barnehagens daglige drift.

13. Øvrig samfunnsøkonomisk nytteverdi og bidrag til bærekraftig samfunnsutvikling

Innovasjonen er bygget på FNs forståelse av bærekraft og vil i sitt vesen og målsetting bidra til bærekraftig samfunnsutvikling. Hovedeffekten av prosjektet vårt vil bli barn som er endringsagenter og aktive økoborgere. Prosjektets samfunnsnytte vil derfor i stor grad være knyttet til å få en endring mot en større grad av bærekraft i samfunnet generelt.

Innovasjonen vil bli en pedagogikk som kan brukes ut over de barnehagene den blir utviklet i, og vil så bidra til kompetanseheving og økt kvalitet i større deler av sektoren. Selve metodikken kan også ha overføringsverdi til andre utviklingsprosjekt og utdanningskontekster. Det ligger og potensiale i spredning av innovasjonen til skolesektoren, der bærekraftig utvikling er blitt et overbyggende tema gjennom den pågående fagfornyelsen. Gjennom et fylkeskommunalt nettverksbasert arbeid kan barnehagene dele erfaringer og gode måter å løse faglige utfordringer på.

14. Formidling og kommunikasjon

I prosjektet vil vi arrangere barnehagekonferanse, delta på vitenskapelige konferanser og utvikle kurs. Vi vil videre jobbe mot både offentlige og sosiale medier. Forskingen ønsker vi å publisere populærvitenskapelig, og vitenskapelig på nivå 1 og 2. Slik vil vi nå ut til et bredt faglig felt både i utdanningssektoren og forskingsmiljøet, bl. a. i Barnehagefolk og Første Steg. Vitenskapelige

journaler vi ser for oss er: Barn, International Journal of Early Childhood, European Early Childhood Education Research Journal, Contemporary Issues in Early Childhood, Journal of Environmental Education.

Hovedaktivitet H4 er formidling og kommunikasjon, plan for aktivitetene i denne går frem av milepælene i punkt 8.

DEL 4: Øvrige opplysninger

15. Etikk og samfunnsansvar

I tråd med vår forståelse av bærekraft går vi lenger enn mye annen samfunnsforskning når vi også inkluderer barn som forskingsdeltakere. Vi er inspirert av mulighetene som vises i Clark (2005, 2010) sitt arbeid. Det ligger et særlig ansvar på å innhente informert samtykke fra både foreldre og barn. Slik forskning må imøtegå de forskjønne maktrelasjonene mellom barn og voksne som forskere. Det å inkludere barna som forskere er i seg selv et ledd til å imøtekomme denne skjevheten (Green, 2015).

Prosjektet vil håndteres i tråd med HVLs retningslinjer for personopplysninger i forskning. Det utvikles en datahåndteringsplan ved prosjektstart. Personvernkonsekvenser vil bli vurdert på forhånd av Norsk senter for forskningsdata, NSD, som er HVLs personvernrådgiver. Før oppstart av datainnsamling (etter NSD-godkjenning) registreres prosjektet (Jfr. Artikkel 30 i personvernforordningen) samtidig som det søkes tilgang til HVLs forskningsserver for sikker lagring og håndtering. HVL jobber for å utvikle løsninger for åpen data med langtidslagring og deling av anonymiserte data. I dette tilfelle, der det kun finnes en kommunal barnehage i kommunen, er vi usikre på om det lar seg gjøre å anonyme dataene tilstrekkelig. Dette vil vurderes grundig før oppstart og avgjørelsen vil integreres i datahåndteringsplan og informasjons- og samtykkeskriv. Artikler publiseres i åpen tilgang- tidsskrifter og alle resultater vil deponeres i åpne arkivløsninger ved HVL.

16. Rekruttering av kvinner, kjønnsbalanse og kjønnsperspektiv

Begrip utvikles i en kvinnedominert sektor, og prosjektet har en overvekt av kvinner blant de voksne. I innovasjon er det stor overvekt av menn, noe vårt prosjekt kan være en motvekt til. Alsos med kolleger (2016) påpeker at kvinner ikke passer inn i eksisterende definisjoner og forståelser av innovasjon, noe som kan være et argument for at det nettopp er i en kvinnedominert barnehagesektor at innovasjon bør stimuleres og utvikles. Det teoretiske grunnlaget for prosjektet bygger på forskning fra både menn og kvinner og er dermed kjønnsbalansert. Forskningsrådet har et mål om flere kvinner i professorstillinger. Flere av HVL sine forskere i dette prosjektet er i et kvalifiseringsløp til både førstekompetanse og professorat, og resultatene i *Begrip* er viktige i så henseende.

17. Utlysningsspesifikke tilleggsopplysninger

Dette punktet er ikke aktuelt i denne utlysningen.

Referanseliste

- Alsos, G., Hytti, U., & Ljunggren, E. (2016). Research handbook on gender and innovation. Cheltenham: Edward Elgar.
- Biesta, G. (2010) *Good education in an age of measurement: Ethics, politics, democracy*. Colorado: Paradigm Publishers Boulder
- Biesta, G. (2011) The Ignorant Citizen: Mouffe, Rancière, and the Subject of Democratic Education, *Studies in Philosophy and Education* (30), 141-153
- Bronfenbrenner, U. (1992). Ecological systems theory. In R. Vasta (Ed.), *Six theories of child development: Revised formulations and current issues* (pp. 187-249). London, England: Jessica Kingsley Publishers.
- Bronfenbrenner, U. (1994). Ecological models of human development. *International encyclopedia of education*, 3(2), 37-43
- Clark*, A. (2005). "Listening to and involving young children: a review of research and practice." *Early Child Development and Care* 175(6): 489-505.
- Clark, A. (2010). *Transforming children's spaces : children's and adults' participation in designing learning environments*. London, Routledge.
- Corcoran, P. B., Weakland, J. P., & Wals, A. E. (Eds.). (2017). *Envisioning futures for environmental and sustainability education*. Wageningen Academic Publishers.

- Fischer, H. m. fl. (2018) Paleoclimate constraints on a world with post-industrial warming of 2 degrees and beyond. *Nature Geoscience*. July 2018.
- FN (1989) United Nations General Assembly 44, resolution 25, November, 20th, 1989. *Convention on the Right of the Child*. Resolution 44/25. Retrieved July, 26nd, 2017 from <http://www.ohchr.org/Documents/ProfessionalInterest/crc.pdf>
- Green, C. (2013). A Sense of Autonomy in Young Children's Special Places. *International Journal of Early Childhood Environmental Education*, 1(1), 8-31.
- Green, C. J. (2015). Toward Young Children as Active Researchers: A Critical Review of the Methodologies and Methods in Early Childhood Environmental Education. *The Journal of Environmental Education*, 46(4), 207-229.
- Hallås, B. O. and Heggen, M. P. (in press). «We are all nature» - young children's statements about nature. In Goga, N., Guanio-Uluru, L., Hallås B.O., & Nymes, A. (Eds.). *Ecocritical perspectives on children's texts and cultures*. Sydney: Palgrave Macmillan.
- Hammond, L.-L., Hesterman, S., & Knaus, M. (2015). What's in Your Refrigerator? Children's Views on Equality, Work, Money and Access to Food. *International Journal of Early Childhood*, 47(3), 367-384
- Heggen, M. P. (2016). Education for Sustainable Development in Norway. In J. Siraj-Blatchford, C. Mogharreban & E. Park (Eds.). *International Research on Education for Sustainable Development in Early Childhood*. (pp. 91-102). Springer.
- Heggen, M. P. 2015. Bærekraftig utvikling i norske barnehager – et spørsmål om naturfølelse. In B.O. Hallås & Karlsen, G. (Eds.). *Natur og danning. Profesjonsutøvelse, barnehage og skole* (pp.117-133). Bergen: Fagbokforlaget.
- Heggen, M.P., Sageidet, B.M., Bergan, V., Goga, N., Grindhiem, L.T., Krempig, I., Lynngård A.M., Utsi, T.Aa., (Manuskript) Children as Eco-Citizens? Sendt inn til NorDiNa.
- KD (Kunnskapsdepartementet) (2005). Lov 2005-06-17 nr. 64: Lov om barnehager (barnehageloven). Lastet ned fra: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>
- KD (Kunnskapsdepartementet) (2006) Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Oslo: Kunnskapsdepartementet.
- KD (Kunnskapsdepartementet) (2017). *Rammeplan for barnehagen*. Oslo: Utdanningsdirektoratet. Lastet ned fra: <https://www.udir.no/globalassets/filer/barnehage/rammeplan/framework-plan-for-kindergartens2-2017.pdf>
- Härkönen, U. (2009). Pedagogical systems theory and model for sustainable human development in early childhood education and care (ECEC). *Journal of Teacher Education for Sustainability*, 11(2), 77-86.
- Hewett, V. M. (2001). Examining the reggio emilia approach to early childhood education. *Early Childhood Education Journal*, 29(2), 95-100. doi:<http://dx.doi.org/10.1023/A:1012520828095>
- Hippel, E. V. (2005). *Democratizing innovation*. Cambridge, Mass, MIT Press.
- Høyrup, S. D., et al. (2012). *Employee-Driven Innovation : A New Approach*. Basingstoke, Palgrave Macmillan
- Jickling, B. (1992). Viewpoint: Why I Don't Want My Children to Be Educated for Sustainable Development. *The Journal of Environmental Education*, 23(4), 5-8. doi:10.1080/00958964.1992.9942801
- Korsvold, T. (2015). Barn som moderne forbrukere. Bergen: Fagbokforlage
- Lister, R. (2008). *Unpacking Children's Citizenship*. London: Sage Publications Ltd.
- Lotz-Sisitka, H., Wals, A. E. J., Kronlid, D., & McGarry, D. (2015). Transformative, transgressive social learning: rethinking higher education pedagogy in times of systemic global dysfunction. *Current Opinion in Environmental Sustainability*, 16, 73-80.
- Næss, A. (1976). *Økologi, samfunn og livstil*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Næss, A., & Jickling, B. (2000). Deep ecology and education: A conversation with Arne Naess. *Canadian Journal of Environmental Education (CJEE)*, 5(1), 48-62.
- Robson, E., Bell, S., & Klocker, N. (2007). Conceptualizing agency in the lives and actions of rural young children. In R. Panelli, S. Punch & E. Robson (Eds.), *Global perspectives on rural childhood and youth*. Young rural lives, (pp. 135- 148). New York/Oxon: Routledge
- Sageidet, Barbara Maria (2016). Norwegian early childhood teachers' stated use of subjectrelated activities with children, and their focus on science, technology, environmental issues and sustainability :. *Nordina: Nordic studies in science education. ISSN 1894-1257. Volum 12. Hefte 2. s. 121-139.*
- Stilgoe, J., et al. (2013). "Developing a framework for responsible innovation." *Research Policy* 42(9): 1568-1580.
- Sterling, S. (2010). Learning for resilience, or the resilient learner? Towards a necessary reconciliation in a paradigm of sustainable education. *Environmental Education Research*, 16(5-6), 511-528.
- Sterling, S. (2017) Assuming the future: Repurposing education in a volatile age. In: Jickling, B., & Sterling, S. (2017). *Post-sustainability and environmental education: Remaking education for the future*: Springer. P. 31-45.
- Svae, P. (2013). *Løsningen er grønn : økonomi, politikk, livsstil*. Oslo: Flux.
- Tilbury, D., Coleman, V., & Garlick, D. (2005). *A national review of environmental education and its contribution to sustainability in Australia: School education*: Department for the Environment and Heritage, and Australian Research Institute in Education for Sustainability.
- UNESCO (udatert) Teaching and learning for a sustainable future. Activity 1: An holistic vision. Nedlastet 02.10.18 fra: http://www.unesco.org/education/tlsf/mods/theme_a/mod04.html
- UNESCO. (2005). *UN decade of education for sustainable development 2005-2014*.
- UNESCO. (2017) Education for Sustainable Development Goals. Learning Objectives. New York, UNESCO.
- WCED (1987) *The future we want*. New York, WCED
- Wals, A. E. (2012). *Shaping the education of tomorrow. 2012 Full length report on the decade of Education for Sustainable Development*. UNESCO. Paris, France.

CURRICULUM VITAE

MARIANNE PRESTHUS HEGGEN

ANSATT VED: HØGSKULEN PÅ VESTLANDET, FAKULTET FOR IDRETT, KOSTHALD OG NATURFAG, SIDEN AUGUST 2010 (VIKAR VED HiB), FAST ANSATT SIDEN 2014.

UTDANNING

<i>Periode</i>	<i>Utdannelse</i>	<i>Institusjon</i>
2002-2010	PhD, August 2010	Institutt for Biologi, Universitetet i Bergen
1993-2000	Cand. scient. juni 2000	Zoologisk Institutt, Universitetet i Bergen
1995-1996	Årskurs i Arktisk biologi	Universitetsstudiene på Svalbard

RELEVANT YRKESERFARING

<i>Periode</i>	<i>Arbeid</i>	<i>Institusjon</i>
2010-	Førsteamanuensis	Høgskolen i Bergen, Avdeling for lærerutdanning, senere Høgskulen på Vestlandet, Fakultet for lærerutdanning, kultur og idrett.
2003-2010	Redaksjonssekretær (deltid)	Naturen, Matematisk Naturvitenskaplig Fakultet, Universitetet i Bergen
2002-2010	Doktorgradsstipendiat	Institutt for Biologi, Universitetet i Bergen
2001-2002	Informasjonskonsulent	Nordhordland og Gulen interkommunale renovasjonsselskap I/S
1997-2001	Diverse oppdrag med undervisning i biologi og statistikk, utvikling av undervisningsopplegg, og lignende	Matematisk-Naturvitenskaplig Fakultet, Universitetet i Bergen
2001	Utvikling av hjemmesider for nettbasert undervisning i natur- og miljøfag.	Høgskulen i Volda

PUBLISERINGSLISTE

FAGFELLEVALUERTE ARBEIDER

Hallås, B. O. and Heggen, M. P. 2018. «We are all nature» - young children's statements about nature. In Goga, N., Guanio-Uluru, L., Hallås B.O., & Nyrnes, A. (Eds.). Ecocritical perspectives on children's texts and cultures. Sydney: Palgrave Macmillan.

Sortland, Merete Økland; Tikkanen, Tarja Irene; Heggen, Marianne Presthus; Holter, Kari; Langholm, Guri; Broström, Stig; Bollingberg, Karen; Damgaard, Birgitte; Frøkjær, Thorleif; Gustavsson, Laila; Ladstein, Sigve; Nappen, Kari Grutle; Nordahl, Kristín; Harju-Luukkainen, Heidi; Staffans, Eva; Thulin, Susanne. (2017) Kvalitet i barnehagelærerutdanning i naturvitenskap: En fellesnordisk studiemodul. *NorDiNa: Nordic studies in science education 2017*; Volum 13(1) s. 97-111.

Heggen, Marianne P. (2016) Education for Sustainable Development in Norway. In: Siraj-Blatchford, J., Mogharreban, C., Park, E. (Eds.) *International Research on Education for Sustainable Development in Early Childhood*, pp.91-102. DOI: 10.1007/978-3-319-42208-4_7

Klepsvik, Karen og Heggen, Marianne Presthus (2015) Ta naturen tilbake i barnehagen. I. Hallås og Karlsen (red.) *Natur og danning. Profesjonsutøvelse, barnehage og skole*. Bergen, Fagbokforlaget. S. 95-115.

Heggen, Marianne Presthus (2015) Bærekraftig utvikling i norske barnehager – et spørsmål om naturfølelse? I. Hallås og Karlsen (red.) *Natur og danning. Profesjonsutøvelse, barnehage og skole*. Bergen, Fagbokforlaget. S. 117-133.

Blackford, JJ, Payne, RJ, Heggen, MP, de la Riva Caballero, A, van der Plicht, J (2014) Age and impacts of the caldera-forming Aniakchak II eruption in western Alaska. *Quaternary Research* 82: 85-95

Heggen, Marianne P. og Siraj-Blatchford, John (2012) Carbon partnerships in education for sustainable development from early childhood (CPESDEC). IOSTE, Tunisia.

Heggen, Marianne P., Birks, H. H., Heiri, O., Birks, H. J. B. og Grytnes, J.-A. (2012) Are fossil assemblages in a single sediment core from a small lake representative of total deposition of mite, chironomid, and plant macrofossil remains? *Journal of Palaeolimnology* 48:669–691. DOI 10.1007/s10933-012-9637-y.

Heggen, M. P. (2010) Oribatid mites of Alpine Fennoscandia. *Norwegian Journal of Entomology*. 57, 38-70.

Heggen, M. P., Birks, H. H. og Anderson, N. J. (2010) Long-term dynamics of aquatic and terrestrial ecosystems in a small West Greenland lake and catchment. *The Holocene*. DOI: 10.1177/0959683610371995

ANDRE FAGLIGE BIDRAG

Hallås, Bjørg Oddrun; Heggen, Marianne Presthus; Rimmereide, Hege Emma; Schwebs, Ture. Barnet og bærekraften. *Kronikk i Morgenbladet*, publisert på nett 4. August 2017

POPULÆRVITENSKAPLIGE BIDRAG

Margrethe, Brekke; Heggen, Marianne Presthus. (2017) Podcast på Radio Luftballett: Becoming agents of change. 15.12.2017.

Eikset, Andrea Synnøve og Heggen, Marianne Presthus (2017-) Opprettet og driver bloggen Education for sustainability gjennom HVL sin bloggportal.

Heggen, Marianne Presthus. (2013) Utdanning for bærekraftig utvikling i barnehagen. *Regional forskerfrøkonferanse: Trondheim, Norway*.

Heggen, M. P. (2007). Vinteraktive evertebrater i alpine områder, Innslag på: Ut i Naturen, NRK.

Heggen, M. P. (2006) Oribatide midd, Hovedtema i Naturens Verden, P1, NRK.

Heggen, M. P. (2006). Vinteroverlevelse hos midd i ekstreme miljøer, Innslag på: Ut i Naturen, NRK.

VEILEDNINGSANSVAR

2017-	Hovedveileder, PhD kandidat Anita Tvedt Criosostomo	Høgskulen på Vestlandet
2018-	Biveileder, PhD kandidat Lea Marie Maison	Universitetet i Stavanger
2016-	Veileder, diverse bacheloroppgaver knyttet til Barnehagelærerutdanningen	Høgskolen i Bergen/Høgskulen på Vestlandet

UNDERVISNINGsutvikling

2017-	Deltar i å utvikle og gjennomføre kurset Helsefremmende og bærekraftige praksiser ved master i barnehagekunnskap	Høgskulen på Vestlandet
2015-	Initiativtaker og utvikler av fordypningenhet i FØU/BLU: Bærekraftig utvikling gjennom barns medvirkning. Fra 2017 ble kurset internasjonalt: Sustainable deelopment by involvement.	Høgskolen i Bergen, Høgskulen på Vestlandet
2016-	Ansvarlig for å utvikle emneplan for bacheloroppgaven knyttet til barnehagelærerutdanningen ved HiB. Senere koordinator for emnet.	Høgskolen i Bergen/Høgskulen på Vestlandet
2016	Koordinator for doktorgradskurset PhD 903, Vitenskapsmetodologi og design, ved første undervisningssemester, vår 2016	Høgskolen i Bergen
2016, 2017	Utviklet og gjennomførte de første metodeworkshops knyttet til bachelorutdanningene i Bergen.	Fakultet for lærerutdanning, kultur og idrett, HVL

REDAKTØRARBEID

I syv år var jeg redaksjonssekretær i Naturen, Norges eldste naturvitenskaplige magasin.

2003-2010	Redaksjonssekretær (deltid)	Naturen, Matematisk Naturvitenskaplig Fakultet, Universitetet i Bergen
-----------	-----------------------------	--

FORSKERNETTVERK

Er medlem i OMEP og har opparbeidet meg et internasjonalt nettverk gjennom dette arbeidet og deltagelse i NatGrep-prosjektet. Deltok høsten 2017 på nettverksmøte i Trans National Dialogues for Sustainability, et ledende internasjonalt forskningssamarbeid om utdanning for bærekraft i barnehagen. Planlegger også et fremtidig samarbeid med gruppen bak Wild Pedagogies.

LEDEROPPGAVER

FORSKNINGSLEDELSE VED HiB/HVL

- Leder Being and becoming eco-citizens, arbeidspakke 2, ved BARNKUNNE, senter for barnehagerelatert forskning ved HVL, 2017 i søknads- og oppstartsfasen, igangsettes fullstendig august 2018.
- Startet opp forskningsgruppen Utdanning for Bærekraft i 2015 og leder denne. Vi har nå medlemmer fra HVL i Bergen, Stord og Sogndal, samt Universitetet i Stavanger.

TIDLIGERE LEDEROPPGAVER

<i>Periode</i>	<i>Posisjon</i>	<i>Institusjon</i>
2008-2009	Startet opp og ledet Palaeo Journal Club	Universitetet i Bergen
1999	Studentrepresentant til instituttstyret	Universitetet i Bergen
1995-1996	Vara til fagutvalg, aktiv i studentutvalget	Universitetsstudiene på Svalbard
1987-1997	Diverse lederverv	4. Bergen-Sandviken speidergruppe

ANNEN RELEVANT ERFARING

KOMITE- OG UTVALGSARBEID

Avdeling for lærerutdanning sin faglige representant i HiB sin arbeidsgruppe for bedre interaksjon mellom utdanning og forskning i bachelor og masterutdanningene ved HiB. Rapport fra arbeidsgruppen, med forslag til konkrete tiltak, ble levert ledelsen ved HiB 1. august 2015.

Medlem av sakkyndig utvalg for vurdering av søkere til stilling som Førsteamanuensis/Førstelektor/Høgskolelektor ved Høgskolen Stord-Haugesund, oppnevnt 13. nov 2013.

Mette Marei Træland

Adresse: Kyrkjevegen 65 5911
Alversund
Tlf: 97159640
Epost:
mette.m.traland@meland.kommune.no

Ekspertområder

- Barnehageleiing
- Prosjektleiing
- Kompetansemekling

Karriere Rådgjevar for barnehagesektoren, Meland kommune, 1996 – d.d.
Styrar i Tveiten barnehage, Lindås kommune, 1991 - 1993
Pedagogisk leiar i Kolås barnehage, Lindås, 1995-1996

Utdanning og kvalifikasjoner Førskulelærer, bachelor Høgskulen i Bergen, årstal 1995
Mastergradstudie UIB: Pedagogikk ,fullført 1 år, ikkje fullført oppgåve. 2005-2007
Årseining ,Veiledning NLA.60 stp.2003-2004
Coaching 8 stp. BI.2008
Styreleiing 15 stp. BI.2015
Organisasjonpsykologi og leiing: 8 stp.NHH.2007
Myndighet og ledelse 15 stp. Høgskulen i Telemark.2015
Kurs i mentoring NLA.2006
Sertifikat i relasjonsleiing.2008
Nasjonalt trener på ICDP foreldrerettleggingsprogram, v/ Bufetat/ Bufdir.2016
Leder opplæring- og implementering av dette programmet i Meland kommune med Leiar i PPT.

Kommentert [ILM1]: Samle alt du har gjort ved kvar institusjon; NLA; 60 p rettleiing, BI; 23 p leiing og rettleiing, osv. Kurs er viktig, men ikkje i denne kontekst.

Relevant erfaring Arbeidet med utviklingsprosjekt i barnehagesektoren i samarbeid med Høgskular. Har vært aktiv i forhold til forskningssamarbeid med Høgskole/ barnehageforskning. NLA: Dannelsingsprosjekt 2005.
Tidlig innsats og identifisering i barnehagane. 2016-2020.
Laget planar og organisert desse både lokalt og i regi av Nordhordland kompetanseregion gjennom dei åra eg har vore sektoransvarleg for barnehagane.

Kommentert [ILM2]: Vel dei tre viktigaste utviklingsprosjekta i bhg-sektoren, samt arbeid med kompetanseplaner. Privat engasjement er ikkje så viktig i denne konteksten.

Publikasjoner

Presentasjoner Presentasjon av ICDP for OMEP Norge i 2016.

Liv Torunn Grindheim

Høgskulen på Vestlandet, postb. 7030,
5020 Bergen, tlf: 55585935/
E-post: liv.torunn.grindheim@hvl.no

Ekspertområder	<ul style="list-style-type: none"> • Barn som borgarar • Barnehagelærerutdanning • Kritisk etnografi
Karriere	<ul style="list-style-type: none"> • Førsteamanuensis i pedagogikk 2014 – d.d • Høgskulelektor i pedagogikk 2005 – 2014 • Barnehagelærer, avdelingsleiar, styrar-assistent, styrar i ulike barnehagar og institusjonar 1985 - 2005
Utdanning og kvalifikasjoner	<ul style="list-style-type: none"> • PhD, NTNU/Norsk senter for barndomsforskning 2014 • Mellomfag og hovudfag i pedagogikk, Universitetet i Bergen 2003 • Førskulelærerutdanning, Høgskulen i Volda 1985
Relevant erfaring	<ul style="list-style-type: none"> • Leiar av arbeidspakke 6 Conditioning children as explorers ved Senter for barnehagekunnskap ved Høgskulen på Vestlandet • Redaktør i to antologier og i ei fagbok med ulike forfattere • Rettleiar på bachelor, master og PhD nivå
Publikasjoner (utvalte)	<p>Grindheim, L.T. (2018). Beyond uniform reproduction: Exploring children's imaginative play through the lenses of their teacher. <i>Contemporary Issues in Early Childhood</i> https://doi.org/10.1177/1463949118783384</p> <p>Grindheim, L.T. (2017). Children as playing citizens. <i>European Early Childhood Education Research Journal</i>, 25(4), 624-636</p> <p>Grindheim, L.T. (2017). Anger and Conflicts in Early Childhood Education: Expressing Worries about Early Intervention through the Incredible Years Programs. In Cruz, José Fernando A. & Sofia, Rui Manuel Costa (eds.) <i>Anger and Anxiety: Predictors, Coping Strategies, and health Effects</i>. (pp. 217-238). New York: Nova Science Publishers</p> <p>Grindheim, L.T. (2017). Barnehagelærerutdanning med rom for kritiske studenter? I H. Blaafalk, M. Solheim & G. Aaserud (red.) <i>Barnehagelæreren som politisk aktør</i>. (s.171-186). Bergen: Fagbokforlaget</p> <p>Grindheim, L.T. (2016) Kva skal den profesjonelle barnehagelæraren bruke tid til? I L.T. Grindheim, T. Krüger, P.E. Leirhaug & D. Wilson (red.) <i>Lærerprofesjonalitet i utdanningspraksiser</i>. (s.25-40). Bergen: Fagbokforlaget</p>
Presentasjoner	<p>Grindheim, L.T. (2018). Uteleik i den profesjonaliserte barndommen. Fremtidens barnehage – samarbeid for bedre kvalitet. Barnehagekonferanse, forskingsdagane, Haugesund</p> <p>Heggen, M.P. og Grindheim, L.T. (2018). Utdanning for bærekraft – ikke som enkeltstående, men som enestående barnehager! Foredrag på felles fagdag for ni barnehagar i Fana/Ytrebygda, Bergen</p> <p>Grindheim, L.T.; Heggen, M.P. (2018). Education for sustainable development in Kindergarten teacher education. Building a sustainable future for our children: An exchange program for kindergarten principals and local officers in rural China and Bergen, Bergen</p> <p>Grindheim, L.T. (2018). Barn som informantar og deltakarar i forskning. Seminar i forskargruppa Lek, spill og deltakande læring, Bergen</p>

Yuko Kamisaka

Adresse: Skotet 16, 5412 Stord

Tlf: 93 20 82 79

Epost: yuko.kamisaka@hvl.no

Ekspertområder	Viktigste område <ul style="list-style-type: none"> Naturfag i barnehagelærerutdanning Biologi i grunnskolelærerutdanning
Karriere	<ul style="list-style-type: none"> Høgskulen på Vestlandet, førsteamanuensis 01.2017 - Høgskolen Stord/Haugesund, førsteamanuensis 03.2014-12.2016 Stord kommune, grunnskolelærer, vikariat 12.2012-02-2014 Institutt for biologi, UiB, forsker 06.2005-12.2010
Utdanning og kvalifikasjoner	Praktisk pedagogisk utdanning 2011-2013 <ul style="list-style-type: none"> Høgskolen Stord/Haugesund PhD, Høgskole/Universitet 2001-2005 <ul style="list-style-type: none"> Kyoto University, Japan Institutt for biologi UiB (gjesteforsker, 2001-2005) Master, Høgskole/Universitet 1998-2001 <ul style="list-style-type: none"> Kyoto University, Japan Zoologisk institutt, UiB (gjestestudent, 1999-2000) Bachelor, Høgskole/Universitet 1994-1998 <ul style="list-style-type: none"> Kyoto University, Japan
Relevant erfaring	Emnekoordinator for NHB i BLU og naturfag i GLU Profesjonsveileder for BLU2 og GLU2 Veileder for 2 master- og 9 bacheloroppgaver
Publikasjoner	Total 17 publikasjoner i fordøyelsesfysiologi hos fisk i 1999-2014 Da Silva Gomes, A. C., Y. Kamisaka, T. Harboe, D. M. Power, I. Rønnestad. (2014). Functional modifications associated with gastrointestinal tract organogenesis during metamorphosis in Atlantic halibut (<i>Hippoglossus hippoglossus</i>). <i>BMC Developmental Biology</i> 14.(1:11) Kamisaka Y., J. V. Helvik, M. Tagawa, M. Tanaka, I. Rønnestad. (2013). Evidence for an ontogenetic change from pre-programmed to meal-responsive <i>cck</i> production in Atlantic herring, <i>Clupea harengus</i> L. <i>Comparative Biochemistry and Physiology, Part A</i> , 164: 17–20. http://dx.doi.org/10.1016/j.cbpa.2012.10.006 Kamisaka Y., Rønnestad I. (2011). Reconstructed 3D models of digestive organs of developing Atlantic cod (<i>Gadus morhua</i>) larvae. <i>Marine Biology</i> 158:233-243. doi: 10.1007/s00227-010-1554-x Kamisaka Y., A.-E. O. Jordal, R.B. Edvardsen, H. Kryvi, E. Otterlei, and I. Rønnestad. (2010). A case report on the distended gut syndrome (DGS) in cultured larvae of Atlantic cod (<i>Gadus morhua</i>). <i>Aquaculture</i> 309: 38-48. doi:10.1016/j.aquaculture.2010.09.006
Presentasjoner (siste 5 år)	Kamisaka, Y. (2018). Havet som økosystem. CASE workshop, Bømlo, Norge, Mar. 16, 2018. Sortland, M. Ø., Kamisaka, Y og Yamaguchi, M. (2016). Opplæring av kvaliteter og evner til omsorgspersoner/ barnehagelærer som støtter barnas naturopplevelse: sammenligning av Norge og Japan. 1. symposium Japanese Society of Early Childhood Education and Care in Nature; Nagano, Japan, Sep. 24-25, 2016.

Andrea Eikset

Adresse: Bjørnsonsgate 21 5059 Bergen

Tlf: (+47) 46695006/55585871

Epost: anei@hvl.no

Ekspertområder

- Matematikdidaktikk med vekt på barnehage og grunnskole
- Digitalisering i barnehage, grunnskole og høyere utdanning
- Koordinator av bachelorutdanning

Akademisk karriere	Høgskolelektor, Høgskulen på Vestlandet • Fagansatt og forsker innen matematikdidaktikk og IKT Høgskolelektor, Høgskolen i Bergen • Vikariat, foreleser i matematikdidaktikk Allmennlærer, Hårberg skole og Ørland Ungdomsskole • Allmennlærer med vekt på realfag	2014-i dag 2013-2014 2011-2012
Utdanning og kvalifikasjoner	Master i matematikdidaktikk, Høgskolen i Sør-Trøndelag • Vekt på realfag og matematikdidaktikk ved 1-7 trinn	2007-2013
Relevant erfaring	Koordinator for bachelorutdanning GLU 1-7 og 5-10 Superbruker for lærerutdanningens LMS og digitalisering Veiledning av totalt 13 bachelorkandidater Utvikling av digitale nettressurser og undervisning	2015-idag 2015-i dag 2015-2018 2015-idag
Publikasjoner	Eikset, A., Ødegaard, E. E., Aaserud, G., & Sataøen, S. O. (2017). Forkjemperne. <i>Barnehagefolk</i> , 34(3917), 46-53. Eikset, A., Fosse, T., Lange, T., Lie, J., Lossius, M. E. H., Meaney, T. Severina, E. (2017). <i>(Wanting to do) Ethical reserach in a shifting context</i> . European Society for Research in Mathematics Education.	
Presentasjoner	Fra språklig mangfold som problem til ressurs? <i>Konferanse: Bærekraftig utvikling HVL</i> Bærekraftig utdanning vha. Programvare m/Jon Hoem <i>Konferanse: Bærekraftig utvikling HVL</i> «Digitale verdensborgere: Hva har du i kjøleskapet? Modellering og digitale redskaper» <i>Realfagskommuner/Meland</i> “Reflections of Fröbel in discourses about mathematics in Scandinavian early childhood education and care” <i>Poster CERME10</i> «Frøbelske tanker omkring matematikk i Skandinavisk barnehagetradisjon» <i>Nordisk lærerutdanningskonferanse</i>	2018 2018 2017 2017 2016

Ida Lervik Midtbø		Adresse: Nordre Skogvei 51, 5057 Bergen Tlf: 90873527 Epost: ilm@hvl.no
Ekspertområder	Viktigste område <ul style="list-style-type: none"> • Pedagogikk i barnehagelærerutdanningen • Innovasjon i barnehagesektoren 	
Karriere	<ul style="list-style-type: none"> • Høgskulelektor, Høgskulen på Vestlandet, 2015 - • Lektor i barne- og ungdomsarbeiderfaget, Hordaland fylkeskommune, 2012-2015 	
Utdanning og kvalifikasjoner	Ulike kurs på PhD-nivå, HVL, NTNU og UiO <ul style="list-style-type: none"> • Forskingsdesign, innovasjon Master i pedagogikk, NTNU 2009-2012 Bachelor førskolelærer Høgskolen i Bergen 2003-2006	
Relevant erfaring	Stipendiat ved Mohnsenteret for innovasjon og regional utvikling, 2016-2018, fasilitering av studententreprenørskap som pliktarbeid.	
Publikasjoner		

Presentasjoner	2015 – kurs for tilsette i HAFRS-regionen "Barn som medvurderarar	

Curriculum Vitae for Kjellrun Hiis Hauge

From autumn 2010 until 2015, Hauge was employed as an associate professor in mathematics education at the Faculty of Education, Bergen University College. Since 2015 she has been the director of the Center for Educational Research at Western Norway University of Applied Sciences. At present, she is the strategi leader of the research programme *Sustainability, Participation and Diversity*. Her recent research interests lie within critical mathematics education and democratic citizenship, in particular related to major societal issues such as sustainability, climate change and the refugee crisis. She is the main supervisor of PhD candidate Peter Gøtze.

Selected publications

- Abtahi, Y., Gotze, P., Steffensen, L., Hauge, K. H., & Barwell, R. (2017). Teaching climate change in mathematics classrooms: An ethical responsibility'. *Philosophy of Mathematics Education Journal*, (32).
- Vethe, T.I., Sørngård, M.A., Hagen, A.A., Sumstad, M.S., Bringeland, T.A., & Hauge, K.H. (2017). Kritiske refleksjoner rundt den globale temperaturutviklingen. *Tangenten*, 2, 38 – 48.
- Hauge, K.H. & Barwell, R. (2017). Post-normal science and mathematics education in uncertain times: educating future citizens for extended peer communities. *Futures*, 91, 25 – 34.
- Breivega, Kjersti Maria Rongen, Kjellrun Hiis Hauge, Marit Johnsen-Høines & Toril E. Rangnes (2016). Klassereromsdebatt som dannelsesarena. *Norsklæraren*, 4, s. 38-43.
- Hauge, K.H. (2016). Matematikksamtaler om risiko. In R. Herheim & M. Johnsen-Høines (Eds.), *Matematikksamtaler – Undervisning og læring – analytiske perspektiv* (91 – 106). Bergen, Norway: Caspar Forlag AS.
- Hauge, K.H. (2016). Usikkerhet i temperaturprognoser. In T.E. Rangnes & H. Alrø (Eds.), *Matematikk læring for framtida – Festskrift til Marit Johnsen-Høines* (217 – 240). Bergen, Norway: Caspar Forlag AS.
- Hauge, K. H., Sørngård, M.A., Vethe, T.I., Bringeland, T.A., Hagen, A.A., & Sumstad, M.S. (2015) Critical reflections on temperature change. In K. Krainer & N. Vondrová (Eds.) *Proceedings of the Ninth Conference of the European Society for Research in Mathematics Education (CERME9, 4-8 February 2015)* (pp. 1577-1583). Prague, Czech Republic: Charles University in Prague, Faculty of Education and ERME.
- Hauge, K.H. & Herheim, R. (2015). Reflections on uncertainty aspects in a student project on traffic safety. In H. Silfverberg, T. Kärki, & M.S. Hannula (Eds.), *Nordic research in mathematics education - Proceedings of NORMA14*, Turku, June 3-6, 2014, s. 277-286. Turku, Finland: The Finnish Research Association for Subject Didactics.
- Hauge, K.H., & Barwell, R. (2015). Uncertainty in texts about climate change: A critical mathematics education perspective. In S. Mukhopadhyay & B. Greer (Eds.) *Proceedings of the Eighth International Mathematics Education and Society Conference*, pp. 582-595. Portland, OR: Portland State University.
- Hauge; K.H. (2014). Students' expressed capabilities related to risk. In G. Aldon (Ed.), *Mathematics and Realities*. *Quaderni di Ricerca in Didattica (Mathematics)*, 24 (1), 114 – 120. Italy: University of Palermo.

Tone Constance Martinessen		Adresse: Ytre Arna-vegen 179, 5162 Indre Arna Tlf: 95997706 Epost: toma@hvl.no
Ekspertområder	Viktigste område <ul style="list-style-type: none"> Naturfag i barnehagelærerutdanningen Emnekoordinator for NHB1 	
Karriere	<ul style="list-style-type: none"> Høgskulelektor, Høgskulen på Vestlandet, 2016 - <ul style="list-style-type: none"> Vikariat, foreleser i naturfag Lærer på Skjærgårdsheimen Leirstand, 2015-2016 <ul style="list-style-type: none"> Eget pedagogisk opplegg, livet i fjæra 	
Utdanning og kvalifikasjoner	Organisasjonspsykologi, NHH 2013 Master i Biologi, UiB 2009-2011 Bachelor i biologi, UiB 2005-2009	
Relevant erfaring	Emnekoordinator for NHB1 på Barnehagelærerutdanninga 2018-	
Publikasjoner	Jutta Kapfer, H. John B. Birks, Vivian A. Felde, Kari Klanderud, Tone Martinessen, Louise C. Ross, Fride H. Schei, Risto Virtanen & John-Arvid Grytnes (2013) Long-term vegetation stability in northern Europe as assessed by changes in species co-occurrences, <i>Plant Ecology & Diversity</i> , 6:2, 289-302, DOI: 10.1080/17550874.2013.782370 Bidragsyter på: Verheyen K, Bažány M, Čećko E, et al. Observer and relocation errors matter in resurveys of historical vegetation plots. <i>J Veg Sci.</i> 2018;00:1–12, DOI: https://doi.org/10.1111/jvs.12673	
Presentasjoner		

Nanna Jordt Jørgensen

Københavns Professionshøjskole,
Humletorvet 3, 1799 København V
Tlf: +45 23 98 68 74
Epost: najo@kp.dk

- Ekspertområder**
- 1 Uddannelse for bæredygtig udvikling
  - 2 Børn & unges deltagelse
  - 3 Antropologi, etnografi

Karriere	2017-2018 Adjunkt, Forskning & Udvikling, Københavns Professionshøjskole. 2016-2017 Forsker, Professionshøjskolen UCC. 2015-2016 Forskningsassistent, underviser, Aarhus Universitet. 2010-2015 Ph.d.studerende, Aarhus Universitet. 2006-2009 Fagkonsulent for børn, unge og uddannelse, Danmission. 2004-2006 Programrådgiver for miljøpædagogik i Kenya, Mellemlfolkeligt Samvirke
Utdanning og kvalifikasjoner	PhD, Aarhus Universitet 2010-2015 Master i Antropologi, Københavns Universitet 2000-2003 Bachelor i Antropologi, Københavns Universitet 1996-1999
Relevant erfaring	Igangværende forskning og udvikling om pædagogik for bæredygtighed i danske dagtilbud (børnehaver). Igangværende forskning i natur- og bæredygtigheds pædagogik i tidlige indsatser i udsatte boligområder. Medlem af European Educational Research Association's network on Environmental and Sustainability Education Research.
Publikasjoner	Lysdal, J.A. & Jørgensen, N.J. (eds., forthcoming). Bæredygtig udvikling, uddannelse og pædagogik. Frydenlund. Jørgensen, N.J. (forthcoming). Sensing sand and making place in danish kindergartens. In: Place, pace and practice: ethnographic studies of siting and being. Aarhus Universitetsforlag. Jørgensen, N.J. & Bregnbæk, S. (forthcoming). Flygtningebørn i dagtilbud. Dafolo. Olvitt, L., Lotz-Sisitka, H., Læssøe, J., & Jørgensen, N. J. (2018). Editorial: Understanding Collective Learning and Human Agency in Diverse Social, Cultural and Material Settings. <i>Southern African Journal of Environmental Education</i> , 34. Jørgensen, N. J. (2018). Think Piece: Food Gardening and Intergenerational Learning in Times of Uncertainty. <i>Southern African Journal of Environmental Education</i> , 34(0). Nielsen, G. B., & Jørgensen, N. J. (2018). Engagement beyond critique? Anthropological perspectives on participation and community. <i>Conjunctions. Transdisciplinary Journal of Cultural Participation</i> , 5(1). Jørgensen, N. J., Madsen, K. D., & Læssøe, J. (2017). Waste in education: the potential of materiality and practice. <i>Environmental Education Research</i> , 1–11. Bregnbæk, S., Arent, A., Martiny-Bruun, A., & Jørgensen, N. J. (2017). Statens eller familiens børn? Tvang og omsorg i mødet mellem nytilkomne familier og danske daginstitutioner. <i>Forskning i Pædagogers Profession Og Uddannelse</i> , 1(2), 14. Jørgensen, N. J. (2017). Hustling for Rights: Political Engagements with Sand in Northern Kenya. In E. Oinas, H. Onodera, & L. Suurpää (Eds.), <i>What Politics? Youth and Political Engagement in Africa</i> . Brill. Jørgensen, N. J. (2016). Schooling, Generation, and Transformations in Livelihoods: Youth in the Sand Economy of Northern Kenya. In <i>Labouring and Learning</i> (pp. 1–21). Singapore: Springer Singapore. Jørgensen, N. J. (2015). <i>From herders to hustlers: young people's engagements with sand, sustainability and education in Northern Kenya</i> . Ph.d. dissertation. Aarhus Universitet. Jørgensen, N. J. (2013). "We Call Ourselves Marginalized": Young People's Environmental Learning and Navigations of Marginalization in a Kenyan Pastoralist Community. <i>Canadian Journal of Environmental Education (CJEE)</i> , 18(0), 96–110. Jørgensen, N. J. (2006). Havearbejde: moralsk praksis i en sydafrikansk storby. <i>Antropologi</i> , 51, 59–74.

JENS KRISTIAN FOSSE

Mohn Centre for innovation and regional development
Western Norway University of Applied Sciences (HVL)
www.hvl.no
Jens.Kristian.Fosse@hvl.no

Curriculum Vitae

Pb. 7030
5020 Bergen
NORWAY
tel: +4755587129/mob: +4741516247

Education

- 2010 PHD, *Learning in Planning. An Action Research Approach to Municipal Economic Development*". Department of Geography, Norwegian University of Science and Technology, Norway. Supervisor Prof. A. Karlsen
- 2000 CAND. POLIT. Human and Economic Geography. Department of Geography, Norwegian University of Science and Technology, Norway.

Professional positions

- 2000 – 2001 ASSISTANT PROFESSOR, NESNA UNIVERSITY COLLEGE
- 2001 – 2007 RESEARCHER, AGDER RESEARCH AS
- 2008 – 2010 PROJECT LEADER, CENTRE FOR INNOVATION, BERGEN UNIVERSITY COLLEGE
- 2010 – 2011 SENIOR FACILITATOR RECRUITMENT & COMPETENCE NCE SUBSEA
- 2010 – PT. ASSOCIATED PROFESSOR, MOHN CENTRE FOR INNOVATION, WESTERN NORWAY UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES
- 2018 - PT. VICE DEAN INNOVATION, FACULTY OF ENGINEERING AND SCIENCE, WESTERN NORWAY UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Administration and leadership

- 2007 – 2008 HEAD OF DEPARTMENT REGIONAL DEVELOPMENT, AGDER RESEARCH

Research management and administrative experience

- Coordinator of master programs in 'Innovation and Entrepreneurship' and in 'Innovation and leadership', Western Norway University of Applied Sciences (HVL)
- 10 years of experience as 'competence broker' – mobilization and development of research based innovation projects in collaboration between industry and R&D

Supervision and teaching

Supervision; 2 PhDs, 10 Masters

- 2011 -Simon Matthiesen: Samarbeid om innovasjon - En casestudie av samarbeidet i industrielle forsknings- og utviklingskontrakter
- 2012 -Paul O. Tornes: Innovasjon, læring og kunnskap i KIFT føretak - Cloud Computing
-Christine Engelsen: Samspill og kunnskapsflyt i NORCOWE (Norwegian Centre of Offshore Wind Energy)
-Fredrik Lundekvam: Hvordan kan man, ved å øke kunnskapen om villaksen, skape tillit i samarbeidet om bærekraftig sameksistens mellom oppdrettsnæring og bevaring av lokale laksestammer
- 2013 -Lene Beate Furset: Læring, nettverk og sentrale drivkrefter i berekraftige grønne innovasjonar i maritim sektor
-Robert K. Falkevik: Betydningen av nettverk og ressurser for oppstartsbedrifter – En komparativ studie av fire medieteknologibedrifter

- 2014 -Odd Kristian Tøgersen: Innovasjon og ny teknologi utfordrer kunnskap- og kompetansebehovet i elektroinstallatørbransjen.
- 2015 -Anders Dale: Digitalisering av olje- og gassnæringen. En analyse av fire digitaliseringsprosjekter
- 2017 -Katinka Søvik Bratland og Kim Kristoffersen: Tilrettelegging for innovasjon i klyngeprosjekter
-Arja Erdal og Ingjerd Lie: Praksisfellesskap, kunnskapsdeling og kunnskapsanvendelse i Statens Vegvesen
- 2018 -Line Markhus og Siril Dahle: Mellomledere som innovasjonsledere i offentlig sektor
-Annette Fresvik: IPR-strategi og innovasjonsevne – En casestudie av en teknologibedrift

PhD supervision

- 2017- Thomas Owren, How can ordinary workplaces become more accessible for workers with intellectual disability? A study of disability management of cognitive difference in the workplace. HVL and University of Agder (co-supervisor)
- 2017- Tine Nesbø Tørseth, Organizing diagnosis: A case study of a psychiatric hospital and the implementation of clinical pathway; - standardized diagnostic practices and recovery strategies. HVL and University of Bergen (co-supervisor)

Teaching; 3 different master courses

- MOØ200/MOØ210 Innovation Theory and Strategy in Technology Enterprises
MOØ226 Entrepreneurship in practice - Internship in Start-ups
MOØ225 Entrepreneurship Theory in a Regional Context

Other professional activities

PEER REVIEWER FOR INTERNATIONAL JOURNALS: 2 journals,
European Planning Studies
Norwegian Journal of Geography

AFFILIATIONS TO SCIENTIFIC SOCIETIES: REGIONAL STUDIES ASSOCIATION

Publications - Papers in international peer-reviewed journals

1. Njøs, R. Fosse, J.K. (2018) Linking the bottom-up and top-down evolution of regional innovation systems to policy: Organizations, support structures and learning processes. *Industry and Innovation*, DOI: 10.1080/13662716.2018.1438248
2. Holmen AKT and Fosse J.K. (2017) Regional agency and constitution of new paths: a study of agency in early formation of new paths on the west coast of Norway. *European Planning Studies* 25: 498-515.
3. Fosse, J.K., (2014), "Between continuity and change in local restructuring: Facilitating path creation in local development" *Norsk Geografisk Tidsskrift - Norwegian Journal of Geography* Vol. 68, No. 2.
4. Rune Njøs, Stig-Erik Jakobsen, Jens Kristian Fosse & Christine Engelsen (2013): Challenges to Bridging Discrepant Knowledge Bases: A Case Study of the Norwegian Centre for Offshore Wind Energy, *European Planning Studies*, DOI: 10.1080/09654313.2013.843651
5. Johnsen, Hans Chr Garmann, James Karlsen, Roger Normann and Jens Kristian Fosse (2009): The contradictory nature of knowledge: a challenge for understanding innovation in a local context and workplace development and for doing action research. Published in *AI & Society*, Volum 19.(4) s. 442-463
6. Johnsen, Hans Chr. Garman; Lysgård, Hans Kjetil; Kvaale, Gro; Fosse, Jens Kristian; Normann, Roger; Karlsen, James (2005): The Agder Story. *AI & Society*, Volum 19.(4) s. 430-441
7. Johnsen, Hans Chr. Garman; Normann, Roger; Fosse, Jens Kristian (2005): Reflexive democracy: creating actionable knowledge through regional development coalitions. *AI & Society*, Volum 19.(4) s. 442-463

Book-chapters

1. Fosse, J. K., & Norman, R. (2017). Management strategies in cluster projects – Cases and discussion. In R. Hassink & D. Fornahl (Eds.), *Cluster policies from a life cycle perspective*. Cheltenham: Edward Elgar.

2. Normann, R., Abelsen, B., Eikeland, S., Farsund, A.A., Fosse, J.K., Hidle, K. og Kvidal, T. (2013): Regional samhandling for innovasjon. I Abelsen, B., Isaksen, A. og Jakobsen S-E. (red.): Innovasjon – organisasjon, region, politikk. Cappelen Damm Akademiske
3. Normann, R. og Fosse, J.K. (2013): Nettverksstyring av klyngeprosjekter. I Abelsen, B., Isaksen, A. og Jakobsen S-E. (red.): Innovasjon – organisasjon, region, politikk. Cappelen Damm Akademiske
4. Jakobsen, S-E. Fosse, J.K., Slinning, A. and Våge, A. (2012): Research base competence brokering in Norway: Bridging firms and R&D institutions. In: Alberton, S. (et al): "The innovation Competence Broker: Bridging firms and R & D institutions". Mc-Graw Hill, Milano, pp 1-15.

Reprints

1. Normann, R., Karlsen, J., Johnsen, H. Chr. G. and Jens Kristian Fosse (2008): A Practical Normative Approach to Development – Some Initial Experiences with VRI Processes in the Agder Region. In Claussen, T., Haga, T. and Richard Ennals (ed.): Integrated and Participatory Innovation. Kingston Business School, Kingston University, Working Paper Series No 17
2. Normann, R., Fosse, J.K., Isaksen, A. & Jakobsen, S.E. (2014): Kunnskapsgrunnlaget for klyngeprogrammene og delmål 3: «Flere innovative næringsmiljøer». FoU-rapport nr. 1/2014 Agderforskning
3. Flatnes, A., Fosse, J.K., Furre, H. & Normann, H. (2014): Organisering og ledelse av klyngeprosjekter. FoU-rapport nr. 6/2014 Agderforskning/Oxford Research
4. Fitjar, R. D., Fosse, J.K., Hauge, E., Isaksen, A., Jakobsen, S.E., Normann, R. & Timmermans, B. (2015): Regional satsing for mobilisering og kvalifisering til forskningsbasert Innovasjon. FoU-rapport nr. 5/2015, Agderforskning
5. PubNo 45/2002 Storbypolitikk - robuste regioner. Agderforskning
6. PubNo 41/2003 Samspill by-region - Interaksjon by og omland, fase 1. Agderforskning
7. PubNo 30/2002 Et boligmarked i utakt? - kartlegging av boligsituasjonen og demografisk utvikling i Kristiansand kommune. Agderforskning
8. PubNo 16/2003 Evaluering av kommuneplan for Kristiansand 2000 - 2011. Agderforskning
9. PubNo 12/2002 Kompetanseutvikling i utkantkommuner - lokal mobilisering og forankring. Agderforskning
10. PubNo 10/2005 The URBAL Learning Network. Agderforskning
11. PubNo 06/2007 Detaljhandelsrapporten - Varehandel og personlig tjenesteyting for Hordaland, Rogaland, Aust- og Vest-Agder. Agderforskning
12. PubNo 06/2003 Norske byregioner - En drøfting av byens geografiske utbredelse. Agderforskning
13. PubNo 04/2005 Samspill i fem norske byregioner - Sluttrapport. Agderforskning
14. PubNo 03/2003 Følgeevaluering av Utkantprogrammet - Sluttrapport. Agderforskning
15. PubNo 01/2003 Samfunnsmessige virkninger av utvidelse av E18 fra (2)3 til 4 feltsvei. Agderforskning

Phd-thesis

1. Fosse, J.K. (2010): Learning in Planning. An action research approach to municipal economic development. PhD thesis, NTNU, Geografisk institutt

Research projects and external funding

2012-2014: CLEAR – Creativity and innovation: pedagogical framework for the learning chain. EU Leonardo - Support for European cooperation in education and training, the Life Long Learning Program

2013-2014 How can policy makers create industrial cluster? RCN (FORFI)

2014-2016: Path development in different regional settings. Regional policy approaches in the global economy. RCN VRI program

2014-2016: Exploring the role of VRI in regional innovation system formation and new path development. RCN VRI program

2013-2015: Kunnskapsfundament, arbeidsmodeller og verktøy for NCE- og Arenaprogrammene. Innovasjon Norge

- 2014: Hvordan kan kompetansemekling bidra til å fremme innovasjon i offentlig sektor. Regionalt Forskningsfond, Vestlandet
- 2015: Analyse av Forskningsrådet nye regional satsing for mobilisering og forskningsbasert innovasjon. RCN
- 2015: Kunnskapsgrunnlaget for NFRs regionale satsing. RCN
- 2017: Drivers of regional economic restructuring: Actors, institutions and policy. RCN
- 2018-2021 Kapasitetsløft for innovative og bærekraftig sjømatproduksjon. RCN
- 2018-2021 TRADMED (From traditional resource use to modern industrial production). RCN

Hein Berdinesen

Adresse: Øyaveien 51, 4270 Åkrehamn

Tlf: 90728046

Epost: hein.berdinesen@hvl.no

Ekspertområder	Viktigste område <ul style="list-style-type: none"> • 1 Miljøetikk/klimaetikk, miljøfilosofi og utdanning for bærekraftig utvikling • 2 Vitenskapsfilosofi • 3 Erkjennelsesteori og fenomenologisk filosofi
Karriere	Førsteamanuensis i pedagogikk Universitetslektor <ul style="list-style-type: none"> •
Utdanning og kvalifikasjoner	PhD, Høgskole/Universitet <ul style="list-style-type: none"> • Filosofi, UiB Master, Høgskole/Universitet <ul style="list-style-type: none"> • Filosofi, UiB (Cand. Philol.) Bachelor, Høgskole/Universitet <ul style="list-style-type: none"> • Filosofi, UiB (Cand.Mag.)
Relevant erfaring	2016-: Leder for forskningsgruppen Gruppe for forskning på mangfold og inkludering (HVL, campus Stord) 2016-2018: Faglig leder for HVLs arbeid med Udir-satsningen «Kompetanse for mangfold» (Campus Stord) 2010-2012: Leder for forskningsgruppen Miljøfilosofi (UiB)
Publikasjoner	Vitenskapelige publikasjoner Berdinesen, Hein og Storm Torjussen, Lars Petter: <i>Heideggers Svarte hefter</i> , 2019, Dreyers Forlag A/S (vitenskapelig antologi som publiseres i mars 2019) Berdinesen, Hein: «Klimaetikk og verditeori», 2018, i <i>Norsk Filosofisk Tidsskrift</i> (publiseres 6. desember 2018) Berdinesen, Hein: «Values in Climate Ethics», i <i>Journal of Agricultural and Environmental Ethics</i> , 2018, vol. 31, (3), s. 389-403. Berdinesen, Hein: «Future Generations and Concepts of Well-Being», i <i>Filozofia</i> , 2018, vol. 73 (4), s. 305-317. Berdinesen, Hein: «Velferd og fremtidige generasjoner», 2015, i <i>Norsk Filosofisk Tidsskrift</i> , vol.50, (2), s. 59-72. Berdinesen, Hein: <i>Moralteori og fremtidige generasjoner</i> , 2015, Ph.D.-avhandling, UiB.

Berdinesen, Hein: «Kontraktualisme, konsekvensialisme og fremtidige generasjoner», 2014, i
Norsk Filosofisk Tidsskrift, vol. 49, (2), s. 118-128.

Berdinesen, Hein/Torjussen, Lars Petter Storm (red.): *Cassirer og Heidegger i Davos*, 2013, Dreyer Forlag A/S, 461 s.

Berdinesen, Hein: «Heideggers 'destruksjon' av Kant», 2013, i *Cassirer og Heidegger i Davos*, Dreyer Forlag A/S, s. 116-137.

Berdinesen, Hein/ Torjussen, Lars Petter Storm (red.): «Innledning», 2013, i *Cassirer og Heidegger i Davos*, Dreyer Forlag A/S, s. 9-24

Berdinesen, Hein: «Transcendental philosophy and fundamental ontology», 2011, i *Analecta Husserliana: The Yearbook of Phenomenological Research*, Springer Verlag, vol. 108, s. 41- 55.

Berdinesen, Hein: «Cassirer og Heidegger i Davos: Heideggers Kant», i *Norsk Filosofisk Tidsskrift*, 2008, vol. 43 (4), s. 310-327.

Populærvitenskapelige artikler

«On Hans Jonas' 'The Imperative of Responsibility'». *Philosophia. E-Journal for Philosophy & Culture*, 2017

«Heideggers fatalisme». *Salongen: Nettstedet for filosofi og idéhistorie*, 2017

«Hans Jonas og ansvaret for fremtiden». *Forfatternes Klimaaksjon §112*, 2017

«Heidegger og den metafysiske jødedommen». *Vinduet*, 2017

«Stuelands klimakamp». *Vinduet*, 2016

«Oljelobbyistene». *Forfatternes Klimaaksjon § 112*, 2016

«Ansvaret for fremtiden». *Salongen: Nettstedet for filosofi og idéhistorie*, 2014

Kronikker i avis

«Klimakamp på nett». *Haugesunds Avis*, 2018.

«Framtiden er vårt ansvar». *Klassekampen*, 2017

«Flerkulturalitet i barnehage og skole». *Haugesunds avis*, 2017

«Språk er makt, ord skaper virkelighet». *Stavanger Aftenblad*, 2017

«Nytt klima, nye plikter». *Haugesunds avis*, 2017

«Hvor kommer moralen fra?». *Morgenbladet*, 2017

«Heidegger og jødene». *Haugesunds avis*, 2017

«Vinduet, Heidegger og de 'svarte heftene'». *Morgenbladet*, 2017

«Kan økopoesi redde klimaet?». *Klassekampen*, 2016

«Framtiden ingen regner med». *Klassekampen*, 2016

«Oljelobbyens tilslørende retorikk». *Stavanger Aftenblad*, 2016

«Klima og moral». *Haugesunds avis*, 2015

«Åpent brev til miljøvernministeren». *Haugesunds avis*, 2013.

«Klima og økonomi». *Haugesunds avis*, 2012.

«Når Arktis smelter». *Haugesunds avis*, 2012.

«Skeptisk til klimaskeptikere». *Haugesunds avis*, 2011.

Presentasjoner

Berdinesen, Hein: «Dypøkologi og utdanning for bærekraft»,
forskergruppeseminar, HVL, 25.01-25.01 2018

Berdinesen, Hein: «Risk, Experts and Deliberative Democracy», på
konferansen *The Ethics of Climate Change*, UiB 2012-06-21 - 2012-06-22.

Berdinesen, Hein: «The Concept of Responsibility in Environmental Ethics»,
på konferansen *Phenomenology and the Human Positioning in the Cosmos -
The Life-World, Nature, Earth, 61st International Congress of
Phenomenology*, Istanbul Kültür Üniversitesi, 2011-06-28 - 2011-07-01.

Berdinesen, Hein: «Science, Uncertainty and Policy», på konferansen
Science and Environmental Politics, UiB, 2010-05-04 - 2010-05-05.

Berdinesen, Hein: «Heidegger's Phenomenological Interpretation of Kant's
Critique of Pure Reason», på konferansen *The Genesis of Phenomenology –
From Husserl to Merleau-Ponty*, UiB, 2009-09-24 - 2009-09-25.

Berdinesen, Hein: «Technology Optimism and the Precautionary Principle.
Remarks on Arne Næss' Ecology», på konferansen *Community and Lifestyle.
On the Deep Ecology of Arne Næss: A comparison of French and
Norwegian Ecology*, Centre de Coopération Franco- Norvégienne en
Sciences Sociales et Humaines 2009-05-25 - 2009-05-26.

Berdinesen, Hein: «Transcendental Philosophy and Fundamental
Ontology», *Key Note Speaker* på konferansen *Transcendentalism Revisited*,
Universiteit Antwerpen, 2009-07-08 - 2009-07-10.

Yvonne Bakken

Adresse: Godvikveien 16, 5179 Godvik

Tlf: 55585955 / 92037782

Epost: yba@hvl.no

Ekspertområder	Viktigste område <ul style="list-style-type: none"> • Samfunnskunnskap, samfunnsfagdidaktikk i barnehagelærerutdanningen • Koordinator for emneområdet Samfunn, religion, livssyn og etikk • Sosialantropologi, kulturelt mangfold	
Karriere	Høgskolelektor, Høgskulen på Vestlandet 2014-d.d. <ul style="list-style-type: none"> • Vikariater ved Høgskolen i Bergen Prosjektkoordinator, Fagavdeling barnehage og skole i Bergen kommune Førskolelærer, Fedje kommune og Bergen kommune	2009-2013 2007-2008 1994-2007
Utdanning og kvalifikasjoner	Hovedfag i sosialantropologi, UiB	2000- 2004
	Førskolelærerutdanning ved Høgskolen i Bergen	1991-1994
Relevant erfaring	Lederverv/veiledning etc Redaktør (med V. Solbue) på 2 fagbøker om mangfold i skole og barnehage Sertifisert veileder ved ICDP foreldreveiledning, minoritetsvarianten, BUFdir Områdeleder i Bergen vest for TV-aksjonen	2005-2007
Publikasjoner	-Bakken, Y. og Børhaug, K. (2009): Internasjonal solidaritet i barnehage og på barnetrinnet. <i>Norsk Pedagogisk Tidsskrift (01/2009)</i>	
	-Bakken, Y. (2015) «De fattige er ofte brune barn som får gå rundt i undikken» - om barnlige fortolkninger av bistands- og solidaritetsarbeid, i K. Børhaug, O.R. Hunnes og Å. Samnøy (red.) <i>Spadestikk i samfunnsfagdidaktikken</i> . Bergen: Fagbokforlaget	
	-Bakken, Y. (2016) Kræsjkurs i flerkulturell kompetanse – bra å vite for et godt samarbeid mellom barnehage og hjem, i Y. Bakken og V. Solbue (red.) <i>Mangfold i barnehagen. Fra politisk vilje til flerkulturell virkelighet?</i> Bergen: Fagbokforlaget	
Presentasjoner	Tilhørighet og kjennskap til et lokalsamfunn <i>Konferanse: Fjordkonferansen, Vestlandsforskning</i>	2016
	Why is it important to include kindergarten students and –children in issues of sustainable development? Presentation of a course for the future <i>Konferanse: NFU Conference ved UiO</i>	2016

Gender Equality in some Norwegian kindergartens
Konferanse: Gender and Education conference,
Sabanci University, Istanbul

2018

Anne Myklebust Lynngård

Adresse: Uren 4E
Tlf: 95120698/55585869
Epost: aml@hvl.no

Ekspertområder	Viktigste område <ul style="list-style-type: none"> Naturfag i barnehagelærerutdanningen Ansvarlig for/veiledning veileder for realfagskommunesatsing Udir, (3 kommuner) Seksjonsleder naturfagseksjonen ved HVL/Bergen
-----------------------	--

Karriere

1989-1992): 3 års undervisningserfaring fra videregående skoler i Bergen (vikariater)

1992-dd: Tilsatt ved naturfagseksjonen ved HIB/HVL

Utdanning og kvalifikasjoner	Førstelektorprogram HIB (søknad om opprykk leveres nov/des. 2018)	2016-2018
	Kurs på Phd.nivå: Samtaleanalyse/diskursanalyse (metodekurs).	2009
	Cand Scient, UIB; økologi	1986-1989
	Praktisk pedagogisk utdanning; UIB	1989-1989

Relevant erfaring	<ul style="list-style-type: none"> - Verneombud ved HIB. 5 år - Leder for arbeidsmiljøutvalg HIB - Seksjonsleder naturfagsseksjonen 2014-2018. - Lederverv i flere frivillige organisasjoner - Leder rypetakseringsprosjekt Hardangervidda 1993-1994 - Utviklet en rekke lærerkurs i forbindelse med L97
--------------------------	---

Publikasjoner	2015: Lynngård, Anne M. «På jakt etter naturfag i natur og friluftsbarnehagen». Artikkel i antologien «Natur og danning». Fagbokforlaget. Redaktører Oddrun Hallås og Gunnar Karlsen. Nivå1
	2013: Lundhaug, Torbjørn; Lynngård, Anne. M. «Faglighet på tur». Rapport fra «Forum for friluftsliv i høyere utdanning».
	2001: Bruland, Eli; Lynngård, Anne. M. «Er det greit at vi går ut?». Artikkel/rapport fra et FOU prosjekt med blant annet spørreundersøkelser fra tidligere studenters oppfatning og bruk av tema fra utdanningen. En spørreundersøkelse om studiekvalitet i Utefag. 2001

Presentasjoner**Lynngård, Anne Myklebust.**

Hvordan bruke faglige begrep, varierte uttrykk og samtaler i læringssituasjoner i barnehagen.
Nettverkssamling Meland kommune; 2017-04-21
HVL

Lynngård, Anne Myklebust.

Hvordan drive god naturfagundervisning når studiet er organisert på tvers av fag./debatt. Hell-seminaret 2017; 2017-11-15 - 2017-11-17
HVL

Lynngård, Anne Myklebust.

Hvordan stille gode spørsmål i undringssituasjoner i barnehagen? Innlegg på nettverkssamling i Meland kommune- realfagskommune. Nettverkssamling Meland kommune; 2017-01-20 - 2017-01-20

Lynngård, Anne Myklebust.

Hvordan utvikle anvendbar kompetanse hos studenter på NHB3. "Hell-seminaret 2017"; 2017-11-15 - 2017-11-17
HVL

Lynngård, Anne Myklebust; Johannessen, Helen.

Matgilde I BLU. FOU-dag ved Høgskolen i Bergen; 2015-11-11 - 2015-11-11
HIB

Lundhaug, Torbjørn; Lynngård, Anne Myklebust.

Faglighet på tur: Fagseminar; 2013-01-03 - 2013-01-04 Universitetet i Stavanger

Hammer, Anne S.E.; Lynngård, Anne.

"Hvor blir det av naturfagundervisningen i barnehagen". Seminar om "Nasjonal satsing på naturfag i barnehagen"; 2009-06-08 - 2009-06-08.
Naturfagsenteret/HIOA
HIB

Lynngård, Anne.

Ansvarlig arrangør av seminaret «Natur og friluftsliv, hvor er vi og hvor vil vi?»: 2008-05-22. Hadde ide, og ansvar for faglig innhold og praktisk tilrettelegging av dette seminaret. HIB. 22.05.2008

Lynngård, Anne.

Glimt fra et forskningsprosjekt «Hvor ble det av naturfaget i naturen?». Natur og friluftsliv, hvor er vi og hvor vil vi?: 2008-05-22 - 2008-05-22. Seminarinnlegg

Lynngård, Anne.

«Fra isfjell til drivhus». Utarbeiding og veiledning av et prosjekt i naturfag/fysikk for en 6.klasse på Sælen Skole. Innlegg på forskingsdagene i september 2007.

Partneropplysninger for søker og partnere i innovasjonsprosjekt i offentlig sektor

Fyll ut ett skjema per partner. Skjemaene kan samles i ett felles dokument i PDF-format.

Del 1 av skjemaet fylles ut av søker og alle partnere som har en utførende og/eller finansierende rolle i prosjektet.

Del 2 fylles ut av partnere som driver økonomisk aktivitet (foretak i statsstøtterettslig forstand)

Del 1:

Informasjon om partner

Partnernavn:	Høgskulen på Vestlandet (HVL)
Organisasjonsnr.:	917641404
FoU-utførende (ja/nei):	Ja
Finansierende (ja/nei):	Ja

HVLs partnerrolle: har hovedrollen som forskningsutførende aktør i prosjektet, samt den operasjonelle prosjektledelsen. Høgskulen vil designe og gjennomføre prosjektets forskningsaktiviteter i samspill med Meland kommune, som igjen vil danne grunnlaget for utvikling av den innovative pedagogikken *BeGrip*.

Bærekraft står sentralt i HVLs strategi for 2018-2023, samt i rammeplan for barnehagesektoren. Høgskulen skal være en drivkraft for ansvarlig innovasjon og bærekraftig utvikling, og utvikle kunnskap for å løse utfordringer i et bærekraftig perspektiv. Prosjektet *BeGrip* ligger derfor tett opp under høgskulens strategiske prioriteringer. Videre vil prosjektet styrke og komplementere aktivitetene ved de nyopprettede *BARNKUNNNE*-senteret for barnehageforskning.

Kort redegjørelse – inntil 10 linjer / 100 ord – om partnerens rolle og begrunnelse for deltakelse i prosjektet:

Statsstøtte og vurdering av om partner er foretak

Støtten fra Forskningsrådet vil utgjøre statsstøtte når den blir gitt til et "foretak", det vil si til en aktør som driver økonomisk aktivitet. Å drive økonomisk aktivitet vil i denne sammenheng si å tilby varer og/eller tjenester i et marked. [Mer informasjon om statsstøtteregelverket.](#)

Partneropplysninger – obligatorisk vedlegg til søknad om Innovasjonsprosjekt i offentlig sektor

Dersom dere er definert som et foretak jf. statsstøtteregelverket og det er angitt i søknadsskjemaet, må dere fylle ut tabellen under del 2.

Del 2

Opplysninger for vurdering av størrelsen på foretaket

Nøkkeltall, ifølge siste årsrapport (beløp i mill. kr):

Årstall, siste årsrapport	
Antall ansatte:	
Årlig omsetning:	
Samlet balanse:	
Resultat:	
Samlede FoU-kostnader	
Har andre foretak eierandel på 25 % eller mer i foretaket? (ja/nei)	
Har foretaket eierandel på 25 % eller mer i andre foretak? (ja/nei)	

Partneropplysninger for søker og partnere i innovasjonsprosjekt i offentlig sektor

Fyll ut ett skjema per partner. Skjemaene kan samles i ett felles dokument i PDF-format.

Del 1 av skjemaet fylles ut av søker og alle partnere som har en utførende og/eller finansierende rolle i prosjektet.

Del 2 fylles ut av partnere som driver økonomisk aktivitet (foretak i statsstøtterettslig forstand)

Del 1:

Informasjon om partner

Partnernavn:	Meland kommune
Organisasjonsnr.:	Org.nr.: 951549770
FoU-utførende (ja/nei):	Ja
Finansierende (ja/nei):	Ja
<i>Kort redegjørelse – inntil 10 linjer / 100 ord – om partnerens rolle og begrunnelse for deltakelse i prosjektet:</i>	
<p>Berekraftig utvikling er eit overodna mål i kommuneplanen. Som ei av kommunane i Noreg med høgast andel barn og unge, er arbeid for berekraftige samfunn sentralt. Barnehageplana vidarefører kommuneplana sine mål med fokuse på utdanning for berekraft i barnehagen.</p> <p>Meland kommune er realfagskommune, med fokus på berekraft og innovasjon i realfag. Blåklokka barnehage i Meland vant OMEP si internasjonale berekraft-pris. Gjennom realfagsprosjektet og sistnevnte har kommunen som eigar og mynde erfart barnehagane sitt potensiale til forske på eiga praksis som ein lærande organisasjon. Erfaringer frå prosjektet vil være fruktbart for nye Alver kommune.</p>	

Statsstøtte og vurdering av om partner er foretak

Støtten fra Forskningsrådet vil utgjøre statsstøtte når den blir gitt til et "foretak", det vil si til en aktør som driver økonomisk aktivitet. Å drive økonomisk aktivitet vil i denne sammenheng si å tilby varer og/eller tjenester i et marked. [Mer informasjon om statsstøtteregelverket.](#)

Partneropplysninger – obligatorisk vedlegg til søknad om Innovasjonsprosjekt i offentlig sektor

Dersom dere er definert som et foretak jf. statsstøtteregelverket og det er angitt i søknadsskjemaet, må dere fylle ut tabellen under del 2.

Del 2

Opplysninger for vurdering av størrelsen på foretaket

Nøkkeltall, ifølge siste årsrapport (beløp i mill. kr):

Årstall, siste årsrapport	
Antall ansatte:	
Årlig omsetning:	
Samlet balanse:	
Resultat:	
Samlede FoU-kostnader	
Har andre foretak eierandel på 25 % eller mer i foretaket? (ja/nei)	
Har foretaket eierandel på 25 % eller mer i andre foretak? (ja/nei)	

Marianne.Presthus.Heggen@hvl.no

Referanser:

Dykkar:

Vår: 18/2379 - 18/21279

Saksbehandlar:

Mette Marei Træland

mette.m.traland@meland.kommune.no

Dato:

05.10.2018

Intensjonsbrev

Vi stadfestar med dette at Meland kommune ynskjer å ta del i innovasjonsprosjektet "BeGrip", eit prosjekt retta mot Forskningsrådet sitt FINNUT-program for forskning og innovasjon i utdanningssektoren.

Meland kommune har forankra berekraftig utvikling som eit overordna mål i kommuneplanen 2010-2025. Som ei av kommunane i Noreg med høgast del barn og unge under 18 år, er det eit stort og viktig ansvar å arbeide for eit berekraftig samfunn. Dette gjeld særskild arbeid i barnehage og skule som skal gje born og unge grunnmuren for eit godt liv. Kommuneplanen sine overordna mål er vidareført i Meland kommune sin kvalitetsplan for barnehagane. Måla i barnehageplanen er å sikra barnehagane som lærande organisasjon og å arbeide og stimulere til framtidretta, fornyande og profesjonelle miljø. Eit av dei sentrale innhaldsmåla er arbeid med berekraftig utvikling i barnehagen. Vi ynskjer derfor å delta i innovasjonsprosjektet BeGrip,

Meland kommune er realfagskommune og har gjennom dette arbeidet hatt fokus på berekraft og innovasjon i realfag. Vi har slik utvikla formell kunnskap og delt praksiskunnskap i og mellom barnehage og skule.

Blåklokka barnehage i Meland sitt arbeid med bærekraftig utvikling vant OMEP WORLD si internasjonale pris for utdanning for berekraft i barnehagen. Gjennom realfagsprosjektet og sistnemnte prosjekt har kommunen som eigar og mynde erfart at barnehagane har potensiale til å forske på seg sjølve, og utvikle seg som lærande organisasjonar. Kvalitet i barnehagen handlar om korleis barnehagen arbeider som utdannings og danningsarena.

Erfaringsspreiing vil bli tatt med inn i nye Alver kommune og vil være fruktbart for kommunen som barnehageeigar. Dersom prosjektet vert finansiert, aksepterer Meland kommune å bli prosjektansvarleg i «BeGrip», og vil bidra inn i prosjektet med eigenandel i form av arbeidstimer for kommunen sine involverte tilsette, som fastsatt i prosjektsøknaden. Kommunen vil primært blir involvert gjennom barnehagefagleg rådgjevar Mette Marei Træland, styrar i Marihøna barnehage, Camilla Smith-Strøm og anna personale i Marihøna barnehage.

Postadresse

postmottak@meland.kommune.no

Postboks 79, 5906 Frekhaug

Besøksadr: Havnevegen 41 A
5918 Frekhaug

Kontakt

www.meland.kommune.no

Telefon +47 56 17 10 00

Telefaks +47 56 17 10 01

Konto 1503 98 36413

Org.nr. 951 549 770

Kartinfo: www.nordhordlandskart.no

Med helsing

Martin W. Kulild
Rådmann

Mette Marei Træland
barnehagefagleg rådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har difor ingen signatur.

Mottakere:

Marianne.Presthus.Heggen@hvl.no